ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2020/1814

ze dne 28. června 2019

o státní podpoře SA.33846 – (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), kterou poskytlo Finsko společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy

(oznámeno pod číslem C(2019)3152)

(Pouze finské a švédské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

s ohledem na rozhodnutí, jímž Komise zahájila řízení podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie ([1]),

poté, co v souladu s uvedenými ustanoveními vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek ([2]), a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

(1) Dne 31. října 2011 podaly společnosti Nobina Sverige AB a Nobina Finland Oy Komisi stížnost, v níž se uvádělo, že Finsko poskytlo společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy (dále jen „HelB“) protiprávní podporu. Dne 15. listopadu 2011 se ke stížnosti připojila mateřská společnost společností Nobina Sverige AB a Nobina Finland Oy – Nobina AB. Na společnosti Nobina Sverige AB, Nobina Finland Oy a Nobina AB se dále společně odkazuje jako na „stěžovatele“. Stěžovatelé poskytli další informace dne 12. prosince 2011, 27. února 2012, 4. dubna 2012, 21. června 2012 a 4. září 2012.

(2) Stížnost spolu se žádostí Komise o informace v angličtině byla dne 22. listopadu 2011 předána Finsku, aby se k ní vyjádřilo. Překlad stížnosti do finštiny byl Finsku zaslán dne 1. února 2012. Finsko podalo své připomínky spolu s doplňkovými informacemi dopisem ze dne 28. února 2012.

(3) Vyjádření Finska ke stížnosti bylo stěžovatelům předáno dopisem ze dne 31. května 2012. Připomínky stěžovatelů byly podány dne 27. července 2012. Dne 28. září 2012 poskytlo Finsko doplňkové informace.

(4) Dopisem ze dne 31. října 2012 předala Komise Finsku připomínky stěžovatelů obdržené dne 27. července 2012 a vyžádala si další informace. Požadované informace poskytlo Finsko dne 3. ledna 2013 a 7. a 12. února 2013. E-mailem ze dne 16. května 2013 poskytlo Finsko mimoto další informace.

(5) Dne 17. května 2013 se uskutečnila schůzka s finskými orgány, načež si Komise e-mailem ze dne 24. května 2013 vyžádala doplňkové informace. Požadované informace poskytlo Finsko dne 31. května 2013 a 3., 7. a 10. června 2013.

(6) Další informace si Komise vyžádala e-mailem ze dne 24. října 2013 a dopisem ze dne 6. listopadu 2013, na něž Finsko odpovědělo dne 8. listopadu 2013 resp. 31. ledna 2014.

([1]) Rozhodnutí Komise C(2015) 80 final ze dne 16. ledna 2015 (Úř. věst. C 116, 10.4.2015, s. 22).
([2]) Viz pozn. pod čarou č. 1.

(7) Další informace si Komise vyžádala e-maily ze dne 27. února 2014 a 3. dubna 2014, na něž Finsko odpovědělo e-maily ze dne 5. března 2014 resp. 11. dubna 2014.

(8) Dne 29. ledna 2014 a 14. října 2014 se útvary Komise sešly se stěžovateli a jejich právními zástupci.

(9) Dopisem ze dne 16. ledna 2015 Komise Finsku sdělila, že se s ohledem na údajnou podporu rozhodla zahájit řízení (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) podle čl. 108 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).

(10) Rozhodnutí o zahájení řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ([3]). Komise zúčastněné strany vyzvala k podání připomínek k opatřením uvedeným v rozhodnutí o zahájení řízení.

(11) Finsko podalo připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení dne 18. března 2015, 18. června 2015 a 6. listopadu 2015.

(12) Od stěžovatelů obdržela Komise připomínky dne 8. května 2015 a dne 20. května 2015 je předala Finsku, jež mělo možnost se k nim vyjádřit. Finsko na připomínky stěžovatelů odpovědělo dopisy ze dne 12. srpna 2015 a 10. září 2015.

(13) Komise si od Finska vyžádala další informace dne 27. května 2016, 15. září 2016, 13. října 2016 a 21. prosince 2016. Finsko odpovědělo dne 23. června 2016, 2. září 2016, 24. října 2016, 26. října 2016, 8. prosince 2016 a 13. ledna 2017.

(14) Dne 16. února 2017 se Komise sešla se stěžovateli a jejich právními zástupci.

(15) Komise si od Finska vyžádala další informace dne 31. října 2017 a 21. prosince 2017. Finsko odpovědělo dne 9. listopadu 2017 a 16. února 2018.

(16) Dne 19. března 2018 se Komise sešla s finskými orgány. Dne 10. dubna 2018 podalo Finsko další připomínky.

2. **SOUVISLOSTI**

2.1. **Stěžovatelé**

(17) Společnost Nobina AB je největší společností nabízející služby veřejné autobusové dopravy ve Skandinávii a jednou z deseti největších veřejných dopravních společností v Evropě, která působí v segmentech regionální a meziregionální dopravy. V segmentu regionální dopravy ve Skandinávii činil v období 2015/2016 její podíl na trhu 16 % (počítáno podle počtu autobusů). V témže období přepravila společnost přibližně 377 milionů cestujících. V období 2015/2016 dosáhla společnost Nobina AB zisku po zdanění ve výši přibližně 4 miliony SEK (zhruba 0,4 milionu EUR).

(18) Hlavním trhem společnosti Nobina AB je Švédsko, kde působí jako Nobina Sverige AB. V období 2015/2016 představovaly tržby společnosti Nobina AB ve Švédsku přibližně 71 % jejích celkových tržeb a její podíl na trhu ve Švédsku činil 30 % (měřeno podle počtu autobusů). V témže období představovaly tržby společnosti Nobina AB ve Finsku, kde působí společnost Nobina Finland Oy, přibližně 11 % jejích celkových tržeb a její podíl na trhu ve Finsku činil 19,1 % (měřeno podle hodnoty služeb).

2.2. **Příjemce**

(19) Společnost HelB vznikla 1. ledna 2005, a to nabytím aktiv a pasiv HKL Bussiliikenne (samostatné podnikatelské jednotky města Helsinky (dále jen „město“)) ze strany dopravní společnosti Suomen Turistiauto Oy (dále jen „STA“) ve vlastnictví města, která se poté přejmenovala na HelB. Společnost HelB provozovala autobusové linky v oblasti Helsinek a nabízela služby charterové dopravy a pronájmu autobusů. V době vydání rozhodnutí o zahájení řízení měla vozový park čítající přibližně 380 autobusů.

(20) Jednotka HKL Bussiliikenne byla zřízena v roce 1995 jako osamostatněný podnik odboru dopravních služeb města. V tabulce 1 jsou uvedeny hlavní údaje o finanční situaci jednotky HKL Bussiliikenne před jejím nabytím společností STA.

([3]) Viz pozn. pod čarou č. 1.

Tabulka 1

Hlavní údaje týkající se jednotky HKL Bussiliikenne (v tis. EUR)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Čistý obrat	49 490	49 612	51 936	53 759	58 129	62 863
Provozní zisk	1 724	512	–917	–1 095	–35	447
Zisk před úroky, odpisy a zdaněním	–374	–1 533	–3 036	–3 144	–1 738	–1 086

Zdroj: finanční výkazy jednotky HKL Bussiliikenne

(21) Společnost STA byla soukromá společnost s ručením omezeným ve vlastnictví města, která poskytovala dopravní služby. V tabulce 2 jsou uvedeny hlavní údaje o finanční situaci společnosti STA před nabytím jednotky HKL Bussiliikenne a před změnou názvu na HelB.

Tabulka 2

Hlavní údaje týkající se společnosti STA (v tis. EUR)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Čistý obrat	29 460	32 187	34 069	29 921	29 511	25 674
Provozní zisk	–777	–624	–1 139	–2 334	–2 892	–2 546
Zisk před úroky, odpisy a zdaněním	–1 109	–1 085	–1 638	–2 366	–3 220	–2 833

Zdroj: finanční výkazy společnosti STA

(22) Společnost HelB byla zcela ve vlastnictví města do prosince 2015. V tabulce 3 jsou uvedeny hlavní údaje o finanční situaci společnosti HelB v období 2005–2014.

Tabulka 3

Hlavní údaje týkající se společnosti HelB (v tis. EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Čistý obrat	85 134	88 169	90 194	91 913	98 164	93 641	91 506	99 407	89 943	80 696
Provozní zisk	–2 214	–1 590	–2 399	–8 470	–4 319	–3 621	–6 136	–1 941	–1 511	–4 498
Zisk před úroky, odpisy a zdaněním	–2 842	–2 321	–2 231	–7 505	–3 768	–3 308	–6 123	–1 845	111	–7 031

Zdroj: finanční výkazy společnosti HelB

(23) Dne 14. prosince 2015 byla společnost HelB prodána ([4]) soukromému autobusovému dopravci, společnosti Viikin Linja Oy (dále jen „kupující"), konkurentovi stěžovatelů a největšímu autobusovému dopravci ve Finsku patřícímu do skupiny Koiviston Auto Group (dále jen „KAG"). V roce 2016 činil odhadovaný podíl skupiny KAG na trhu ve Finsku 21,9 % (podle hodnoty služeb) a její zisk po zdanění dosáhl 3,8 milionu EUR.

([4]) Podrobné údaje o transakci viz 45. až 49. bod odůvodnění.

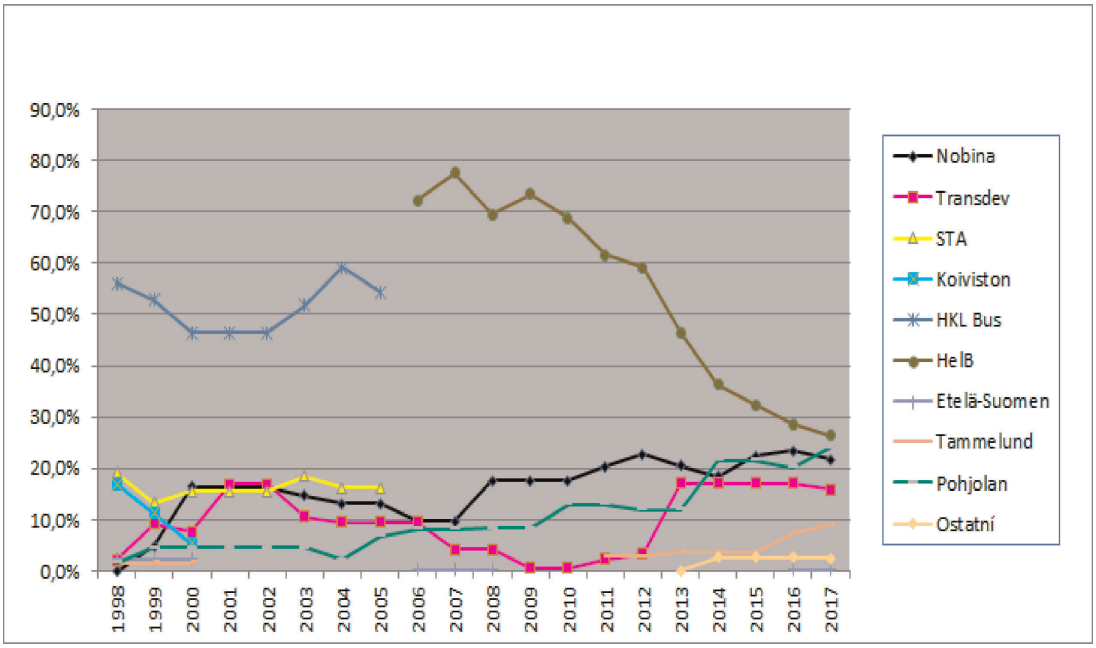
2.3. Trh místní dopravy v oblasti Helsinek

(24) Služby místní autobusové dopravy v Helsinkách byly poprvé zadány v nabídkovém řízení v roce 1998 ([5]). Odpovědnost za plánování veřejné dopravy a pořizování služeb veřejné dopravy v metropolitní oblasti Helsinek včetně města má regionální orgán pro dopravu v Helsinkách.

(25) Kromě společnosti HelB působí v oblasti Helsinek řada společností, zejména Nobina Finland Oy a Veolia Transport Finland Oy. Odhadované procentní podíly autobusových dopravců na trhu místní dopravy v Helsinkách v jednotlivých letech jsou uvedeny v následujícím grafu.

Tabulka 4

Podíl jednotlivých provozovatelů na trhu místní dopravy v Helsinkách v % (linka/km) k 1. lednu každého roku

Zdroj: Nobina

3. POPIS OPATŘENÍ

3.1. Úvěr na vybavení z roku 2002

(26) Dne 6. května 2002 poskytlo město jednotce HKL Bussiliikenne úvěr na vybavení ve výši 14,5 milionu EUR, z něhož měl být financován nákup vybavení pro provozování autobusové dopravy. Úvěr byl vyplacen takto: 13 milionů EUR dne 24. května 2002, 1 milion EUR dne 31. srpna 2002 a 0,5 milionu EUR dne 30. září 2002. Splatnost úvěru činila dvanáct let s dvouletou dobou odkladu. Úroková sazba byla stanovena jako 12měsíční sazba EURIBOR plus marže ve výši 0,05 %. Každých pět let od prvního vyplacení úvěru, tj. 24. května 2007 a 24. května 2012, mohlo město úrokovou sazbu revidovat. Úroky byly splatné každý rok k 31. prosinci, a to počínaje od roku 2002, a jistina měla být splácena ve dvanácti stejných splátkách ročně počínaje od 31. prosince 2004. Úvěr nebyl zajištěn žádnou formou.

(27) Dne 1. ledna 2005 převzala společnost HelB úvěr na vybavení za stejných podmínek, za jakých byl poskytnut jednotce HKL Bussiliikenne, v letech 2005 a 2006 však nebylo nutné hradit splátky.

(28) Dne 1. října 2007 rozhodlo město o prodloužení lhůty pro splacení úvěru do 31. prosince 2023 (tj. o osm let v porovnání s původním splátkovým kalendářem).

(29) Společnost HelB hradila u úvěru na vybavení úroky a splatila část jistiny ve výši 3,8 milionu EUR. Dne 13. ledna 2016 osvobodilo město společnost HelB ([6]) od povinnosti splatit zbývající jistinu úvěru, tj. 10,7 milionu EUR. K tomu došlo poté, co bylo podnikání společnosti HelB spolu s jejím názvem „Helsingin Bussiliikenne“ prodáno společnosti Viikin Linja Oy (viz 45. až 49. bod odůvodnění).

([5]) Regionální autobusová doprava byla v oblasti Helsinek (včetně měst Espoo a Vantaa) poprvé otevřena hospodářské soutěži v roce 1994. Trh místní autobusové dopravy zahrnuje pouze Helsinky, a nikoli města Espoo a Vantaa.

([6]) V té době společnost HelB již změnila svůj název na Helsingin kaupungin Linja – autotoiminta Oy (viz 47. bod odůvodnění).

3.2. **Kapitálový úvěr z roku 2005**

(30) Dne 1. ledna 2005, při svém založení, převzala společnost HelB od jednotky HKL Bussiliikenne a společnosti STA tyto závazky:

a) „úvěr na zřízení“ ve výši 16,3 milionu EUR, který město poskytlo v roce 1994, z toho částka ve výši 12,3 milionu EUR byla v rozvaze jednotky HKL Bussiliikenne ke dni 31. prosince 2004 vykázaná jako nesplacená (hlavní podmínky „úvěru na zřízení“ byly tyto: úroková sazba ve výši 9 %, doba trvání 25 let, žádné zajištění);

b) závazek společnosti STA vyplývající z počáteční kapitálové investice města do jednotky HKL Bussiliikenne, přičemž ke dni 31. prosince 2004 zbývala částka ve výši 3,6 milionu EUR.

Město se rozhodlo tyto závazky refinancovat jejich přeměnou na kapitálový úvěr v celkové výši 15 893 700,37 EUR (dne 31. prosince 2004 přeměnilo nesplacený „úvěr na zřízení“ ve výši 12 255 223,50 EUR a dne 18. dubna 2006 přeměnilo závazek společnosti STA ve výši 3 638 476,87 EUR).

(31) Úroková sazba u kapitálového úvěru činila 6 %. Tento úvěr byl splatný až poté, co budou v plné výši pokryty základní kapitál a ostatní položky v rozvaze, které nelze rozdělit. Jinými slovy, pokud v daném účetním období vykáže společnost ztráty či nedosáhne zisku, který by společně s kapitálovými úvěry překročil kumulovanou ztrátu, kapitálový úvěr nebylo třeba splácet. Neuhrazené úroky byly kapitalizovány. Úvěr byl podřízen všem ostatním dluhům, nebyl zajištěn žádnou formou a jeho doba trvání nebyla omezena.

(32) Kapitálový úvěr nebyl splacen (jistina ani úroky). Po zahájení formálního vyšetřovacího řízení jej město dne 11. prosince 2015 přeměnilo na vlastní kapitál společnosti HelB.

3.3. **Kapitálový úvěr z roku 2011**

(33) Dne 31. ledna 2011 poskytlo město společnosti HelB druhý kapitálový úvěr ve výši 5,8 milionu EUR, a to za stejných podmínek jako kapitálový úvěr z roku 2005. Konkrétně, kapitálový úvěr z roku 2011 byl splatný rovněž pouze tehdy, vytvoří-li společnost HelB dostatečný zisk, jednalo se o podřízený úvěr, který nebyl zajištěn žádnou formou a jehož doba trvání nebyla omezena. Úvěr byl použit k zajištění likvidity společnosti HelB.

(34) Kapitálový úvěr z roku 2011 nebyl splacen a po zahájení formálního vyšetřovacího řízení jej město dne 11. prosince 2015 přeměnilo na vlastní kapitál společnosti HelB.

3.4. **Kapitálový úvěr z roku 2012**

(35) Dne 23. května 2012 poskytlo město společnosti HelB třetí kapitálový úvěr ve výši 8 milionů EUR, a to za stejných podmínek jako kapitálové úvěry z roku 2005 a 2011.

(36) Kapitálový úvěr z roku 2012 nebyl splacen a po zahájení formálního vyšetřovacího řízení jej město dne 11. prosince 2015 přeměnilo na vlastní kapitál společnosti HelB.

3.5. **Ostatní opatření**

(37) V tomto rozhodnutí nebude posouzena přeměna kapitálových úvěrů z roku 2005, 2011 a 2012 na vlastní kapitál, k níž došlo po zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Tímto rozhodnutím není dotčeno posouzení těchto následných opatření.

(38) Toto rozhodnutí se nezabývá opatřeními týkajícími se depa Ruskeasuo (dále jen „depo“), nýbrž autobusovým depem, které se nachází v metropolitní oblasti Helsinek. Dotyčná opatření jsou popsána v 38. až 46. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení. Komise se rozhodla ponechat s ohledem na tato opatření řízení otevřené.

4. ROZHODNUTÍ KOMISE O ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ

(39) V rozhodnutí o zahájení řízení vyslovila Komise pochybnosti, zda je úroková sazba u úvěru na vybavení z roku 2002 v souladu s tržními podmínkami, protože odpovídala úrokové sazbě, kterou na finančním trhu získalo u svého úvěru samo město, aniž by byla zohledněna složitá finanční situace příjemce.

(40) Komise se domnívala, že by racionálně jednající soukromý investor před poskytnutím úvěru posoudil úvěruschopnost jednotky HKL Bussiliikenn, aby ověřil schopnost společnosti dluh splatit. Komise se rovněž domnívala, že ačkoliv HKL Bussiliikenne byla v té době podnikatelskou jednotkou města, podílela se nicméně na poskytování dopravních služeb na trhu a měla by se pokládat za hospodářský subjekt, nikoli pouze za součást veřejné správy. Poskytnutí úvěru na vybavení v roce 2002 proto nelze považovat za čistě interní opatření. Podle názoru Komise se mimoto nezdá, že se v úrokové sazbě účtované u úvěru náležitě projevila absence zajištění.

(41) Co se týká kapitálového úvěru z roku 2005, Komise se domnívala, že soukromý investor motivovaný ziskem by před založením nové nástupnické společnosti (tj. HelB) a poskytnutím kapitálového úvěru ve výši 15,9 milionu EUR zvážil, zda by z hospodářského hlediska nebylo výhodnější HKL Bussiliikenne a společnost STA zlikvidovat, a to vzhledem k finančním ukazatelům HKL Bussiliikenne a společnosti STA před převedením podnikání na společnost HelB. Komise měla rovněž pochybnosti, zda by racionálně jednající soukromý investor poskytl společnosti HelB v roce 2005 kapitálový úvěr bez zajištění s úrokovou sazbou ve výši 6 %, vezme-li se v úvahu finanční situace obou předchůdkyň společnosti HelB a situace na trhu místní autobusové dopravy v té době. Komise mimoto uvedla, že příklady kapitálových úvěrů poskytnutých jiným společnostem, které předložilo Finsko, nebyly zcela srovnatelné s kapitálovým úvěrem z roku 2005.

(42) Co se týká kapitálového úvěru z roku 2011, Komise si nebyla jistá, zda lze tento úvěr považovat za opatření v souladu s trhem, a to vzhledem ke složité finanční situaci společnosti HelB (značné ztráty, záporný vlastní kapitál). Komise dospěla předběžně k závěru, že by racionálně jednající soukromý investor neposkytl společnosti HelB kapitálový úvěr s úrokovou sazbou ve výši 6 %. Jelikož kapitálový úvěr z roku 2005 nebyl navíc splacen, pochybovala Komise o tom, že by tržně jednající investor uskutečnil opakovanou investici v podobě druhého kapitálového úvěru.

(43) Komise měla rovněž pochybnosti ohledně toho, zda lze mít za to, že kapitálový úvěr z roku 2012 je v souladu s tržními podmínkami, a to vzhledem k ještě horší finanční situaci společnosti HelB než při poskytnutí kapitálového úvěru v roce 2011. Komise pokládala za sporné, zda by tržně jednající investor potřetí investoval do ztrátového podniku.

(44) Komise se proto rozhodla zahájit řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU.

5. PRODEJ SPOLEČNOSTI HELB PO ZAHÁJENÍ FORMÁLNÍHO VYŠETŘOVACÍHO ŘÍZENÍ

(45) Jak je uvedeno v 23. bodě odůvodnění, dne 14. prosince 2015 byla společnost HelB prodána společnosti Viikin Linja Oy (KAG) a prodej nabyl účinnosti dne 31. prosince 2015. Veřejné nabídkové řízení nebylo vyhlášeno. Podle Finska se město obrátilo na několik potenciálních kupujících, tj. autobusových dopravců působících na trhu ve Finsku i v zahraničí, jediná nabídka však přišla od společnosti Viikin Linja Oy.

(46) Dohodnutá kupní cena činila 24 210 193 EUR. Dokumenty týkající se transakce obsahovaly rovněž ustanovení o úplném odškodnění kupujícího v případě požadovaného navrácení státní podpory a část kupní ceny ve výši 1 879 766 EUR byla uložena na účelově vázaný účet. Smlouva o účelově vázaném účtu je v platnosti do doby, než bude přijato konečné rozhodnutí v řízení o této státní podpoře, nejpozději však do 31. prosince 2022. Mimoto bylo sjednáno, že v kupní smlouvě bude zahrnut mechanismus platby závislé na hospodářském výsledku, na jehož základě se kupující zavázal vyplatit prodávajícímu na týž účelově vázaný účet bonus v případě překročení předem dohodnutých úrovní zisku ([7]). Mechanismus platby závislé na hospodářském výsledku je platný v období 2016–2020 a pro roky 2016 a 2017 byly vypočítány bonusy ve výši 2 524 302,19 EUR za rok 2016 a 2 558 068,21 EUR za rok 2017.

(47) Podle podmínek kupní smlouvy převzal kupující, společnost Viikin Linja Oy, obchodní název společnosti HelB „Helsingin Bussiliikenne Oy“, který se poté změnil na „Helsingin Bussiliikenne Oy“ (dále jen „nová společnost HelB“). Stará společnost HelB ve vlastnictví města změnila svůj název na „Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy“ (dále jen „stará společnost HelB“). Ačkoliv se hlavní oblast podnikání staré společnosti HelB zapsaná v obchodním rejstříku nezměnila, stará společnost HelB v současnosti nevyvíjí žádnou podnikatelskou činnost a nemá žádný majetek vyjma částek, jež by mohla případně obdržet z účelově vázaného účtu a prostřednictvím mechanismu platby závislé na hospodářském výsledku, jak bylo uvedeno výše.

([7]) Podle článku 3.4 smlouvy ze dne 21.9.2015 o prodeji společnosti HelB je kupující v případě, že v období 2016–2020 překročí EBITDA nové společnosti HelB za pět srovnatelných účetních období v délce dvanácti měsíců částku ve výši 4 200 000 EUR (v jednom účetním období), povinen za tato účetní období uhradit dodatečnou kupní cenu. Dodatečná kupní cena se bude rovnat 50 % částky, o níž EBITDA překročí výše zmíněnou částku ve výši 4 200 000 EUR.

(48) Obchodní transakce se netýkala podílů ve staré společnosti HelB, nýbrž celé její podnikatelské činnosti a zahrnovala smlouvy staré společnosti HelB (včetně smlouvy o dopravních službách uzavřené s regionálním orgánem pro dopravu v Helsinkách), objednávky a nabídky, zaměstnance, fixní aktiva a zásoby a nehmotná práva potřebná pro činnost společnosti, jakož i povinnosti a závazky v souvislosti se smlouvami, objednávkami a nabídkami, zaměstnanci, hmotným a nehmotným majetkem a leasingovými a licenčními smlouvami. Všech 918 zaměstnanců staré společnosti HelB bylo převedeno do nové společnosti HelB.

(49) Úvěr na vybavení a kapitálové úvěry, které stará společnost HelB získala od svého vlastníka, města Helsinek, na novou společnost HelB převedeny nebyly. Město místo toho dne 13. ledna 2016 osvobodilo starou společnost HelB od povinnosti splatit zbývající částku jistiny u úvěru na vybavení, jak je uvedeno v 29. bodě odůvodnění, a dne 11. prosince 2015 přeměnilo nesplacené částky kapitálových úvěrů ([8]) na vlastní kapitál staré společnosti HelB.

6. **PŘIPOMÍNKY FINSKA K ROZHODNUTÍ O ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ**

(50) Podle názoru finských orgánů nepředstavují předmětná opatření státní podporu. Finsko tvrdí, že město jakožto vlastník společnosti HelB (a rovněž HKL Bussiliikenne a společnosti STA) poskytlo společnosti HelB financování za tržních podmínek a s návratností, která by pro soukromého společníka působícího za převládajících tržních podmínek byla uspokojivá.

(51) Finsko uvádí, že při založení společnosti HelB v roce 2005 bylo cílem zvýšit ziskovost a konkurenceschopnost společnosti HelB a zlepšit její budoucí rozvoj tak, aby mohla být zisková a poskytovat vysoce kvalitní služby veřejné dopravy. Finsko poukazuje rovněž na skutečnost, že by opatření měla být posouzena v kontextu doby, kdy byla skutečně provedena. Finsko za tímto účelem odkazuje na své podání ze dne 28. února 2012, které obsahovalo seznam úrokových sazeb uplatněných u kapitálových úvěrů poskytnutých jiným společnostem ve Finsku v období 2004–2006.

(52) Podle Finska není skutečnost, že výkonnost společnosti HelB nebyla taková, jak se očekávalo, způsobena nedostatečnou konkurenceschopností společnosti HelB, kterou by bylo nutné posílit vložením finančních prostředků, nýbrž výhradně složitou situací na trhu místní autobusové dopravy. Podle veřejně dostupných účetních závěrek byli v období 2005–2012 ztrátoví i jiní významní autobusoví dopravci působící v metropolitní oblasti Helsinek. Vzhledem k tomu byla opatření přijatá městem velmi podobná opatřením vlastníků soukromých podniků nebo investorů působících v té době na trhu.

(53) Co se týká finanční situace společnosti HelB, Finsko připouští, že se postupně zhoršovala a že se v období 2008–2010 jevilo jako nutné provést opatření k zvýšení její ziskovosti, včetně změn v cenové struktuře, snížení počtu zaměstnanců atd. Ve svých předchozích připomínkách, tj. před přijetím rozhodnutí o zahájení řízení, se Finsko nedomnívalo, že společnost HelB je podnikem v obtížích ve smyslu pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích z roku 2004 ([9]) (dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004“).

6.1. **Existence podpory**

(54) Co se týká úvěru na vybavení poskytnutého jednotce HKL Bussiliikenne v roce 2002, Finsko zopakovalo, že úrokovou sazbu u tohoto úvěru lze považovat za sazbu v souladu s tržními podmínkami, neboť byla vázána na tržní úrokovou sazbu, tj. 12měsíční sazbu EURIBOR.

(55) Finsko rovněž pokládá za pravděpodobné, že by jednotka HKL Bussiliikenne získala úvěr za podobných podmínek od soukromé finanční instituce. Podle Finska byla úvěruschopnost HKL Bussiliikenne, organizační jednotky města, a nikoli samostatné právnické osoby, stejná jako v případě města (tj. dobrá). Podle Finska byla úroková sazba stanovená u úvěru na vybavení založena na úrokové sazbě u externích úvěrů, které město získalo v té době na finančním trhu.

(56) Finsko rovněž objasnilo, že by se úvěr na vybavení měl považovat za čistě interní opatření v rámci města, neboť město a HKL Bussiliikenne představovaly stejnou právnickou osobu. Úvěr nebyl zajištěn, jelikož se jednalo o takovéto interní opatření.

([8]) S výjimkou úroků u kapitálových úvěrů, neboť v souladu s podmínkami smluv o kapitálových úvěrech nebyly úroky splatné, jelikož stará společnost HelB byla ztrátová.

([9]) Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2).

(57) Finsko mimoto (jak se zdá) tvrdí, že pokud by se úvěr na vybavení pokládal za státní podporu (v rozporu s názorem Finska), mělo by se jednat o existující podporu až do dne 1. ledna 2005, kdy jednotku HKL Bussiliikenne, subjekt v rámci města bez samostatné právní subjektivity, nahradila společnost HelB ve vlastnictví města s vlastní právní subjektivitou. Na podporu svého tvrzení odkazuje Finsko na dopis útvarů Komise v dřívější věci, v němž Komise konstatovala, že opatření provedená ve prospěch finských agentur ve vlastnictví obcí (osvobození od některých daní, vrácení DPH a neomezená státní záruka v důsledku státního vlastnictví a související neexistence rizika úpadku) představují (jak se zdá) existující podporu ve smyslu čl. 108 odst. 1 SFEU, neboť pocházejí z doby před přistoupením Finska k Unii ([10]).

(58) Pokud jde o prodloužení úvěru na vybavení v roce 2007, Finsko tvrdí, že to bylo odůvodněné, neboť se jednalo o úvěr s pohyblivou úrokovou sazbou a [základní] úrokové sazby v roce 2007 rostly, přičemž podle očekávání měly růst i nadále. Pokles úrokových sazeb na stávající nízkou úroveň nebylo možno v té době předvídat.

(59) Pokud jde o kapitálový úvěr z roku 2005, Finsko uvádí, že se nejednalo o nový úvěr, nýbrž o čistě technický postup přeměny „úvěru na zřízení“, který byl vykazován v rozvaze jednotky HKL Bussiliikenne déle než deset let, na kapitálový úvěr. Účelem tohoto postupu bylo zajistit soulad s finským právem obchodních společností, podle něhož nebylo možné ponechat v rozvaze společnosti s ručením omezeným „úvěr na zřízení“ společnosti ve vlastnictví města. V případě společností s ručením omezeným je kapitálový úvěr běžnou formou financování ze strany společníků.

(60) S ohledem na úrokovou sazbu ve výši 6 % u kapitálového úvěru z roku 2005 Finsko podotýká, že byla stejná jako úroková sazba u „úvěru na zřízení“ poskytnutého jednotce HKL Bussiliikenne. Jelikož se podle názoru Finska jednalo o čistě technickou změnu, a nikoli o novou dohodu o financování, je třeba považovat stejnou úrokovou sazbu za odůvodněnou. Finsko rovněž podotýká, že již dříve poskytlo rozsáhlý přehled kapitálových úvěrů poskytnutých v té době jinými subjekty. Úrokové sazby u těchto úvěrů byly v rozmezí od 4,7 % do 7,539 %. Všechny kapitálové úvěry uvedené v přehledu byly bez zajištění a jednalo se o podřízené úvěry, jak vyžadují právní předpisy, a Finsko je proto pokládá za srovnatelnou referenční skupinu.

(61) Co se týká kapitálového úvěru z roku 2011, Finsko nadále tvrdí, že by se měl pokládat za úvěr poskytnutý dlouholetým vlastníkem skupiny, a nikoli za jedno rozhodnutí externího investora o krátkodobém financování. Finsko připouští, že v té době byla finanční situace společnosti HelB špatná a že bylo zapotřebí vložit rychle další finanční prostředky. Společnost HelB provedla v období 2008–2010 opatření ke zlepšení ziskovosti, včetně snížení nákladů společnosti, změn v cenové struktuře, změny platné kolektivní smlouvy, snížení počtu zaměstnanců a uzavření jednoho depa (depo Koskela). Finsko zdůrazňuje, že kapitálový úvěr z roku 2011 byl prvním opatřením města, které bylo přijato kvůli složité finanční situaci společnosti HelB.

(62) Finsko uvedlo příklad kapitálového úvěru, který byl poskytnut jiné společnosti v období 2011–2012 a u něhož byla stanovena úroková sazba ve výši 6měsíční sazby EURIBOR + 4,75 %. Jelikož úroková sazba u kapitálového úvěru z roku 2011 byla vyšší (6 %), má Finsko za to, že je v souladu s tržními podmínkami.

(63) Finsko rovněž uvádí, že jelikož vnitrostátní právo obsahuje zvláštní ustanovení o kapitálových úvěrech, nelze při posuzování souladu s tržními podmínkami skutečnost, že kapitálový úvěr z roku 2005 nebyl v době poskytnutí kapitálového úvěru z roku 2011 splacen, považovat samu o sobě za významný faktor.

(64) Finsko se domnívá, že kapitálový úvěr z roku 2012 je „z větší části stejný jako úvěr z roku 2011“. Finsko tvrdí, že se nejedná o státní podporu, nýbrž o opodstatněné opatření společníka týkající se financování, které mělo zajistit likviditu dceřiné společnosti, jež je zcela v jeho vlastnictví. S ohledem na úrokovou sazbu u kapitálového úvěru z roku 2012 odkazuje Finsko na své připomínky k úvěru z roku 2011. Podle Finska výkonný orgán města požadoval, aby byl kapitálový úvěr v roce 2012 poskytnut za tržních podmínek, jelikož byl udělen po podání stížnosti v říjnu 2011. Na tomto základě Finsko tvrdí, že kapitálový úvěr z roku 2012 neobsahuje podporu a nebylo třeba jej oznámit Komisi za účelem jeho schválení.

([10]) Dopisem ze dne 14. dubna 2010 sdělily útvary Komise Finsku svůj předběžný názor ve věci SA.30679 (E 2/2010) – *Podpora pro finské agentury ve vlastnictví obcí* a konstatovaly, že dotyčná podpora již nemusí být slučitelná, a Finsko bylo vyzváno ke změně příslušných právních předpisů tak, aby agentury ve vlastnictví obcí vykonávající hospodářskou činnost již tuto podporu nemohly využívat. Finsko své právní předpisy pozměnilo; na základě těchto změn Komise dopisem ze dne 1. dubna 2014 věc uzavřela.

6.2. **Slučitelnost podpory**

(65) Finsko neuvedlo žádné důvody slučitelnosti, neboť zopakovalo své stanovisko uvedené ve fázi předběžného posouzení, že dotyčná opatření nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož byla provedena za tržních podmínek.

6.3. **Ekonomická kontinuita**

(66) Finsko uvádí, že mezi starou společností HelB a novou společností HelB neexistuje žádná ekonomická kontinuita, neboť prodej staré společnosti HelB představoval převod aktiv.

(67) Finsko také uvádí, že navzdory skutečnosti, že stará společnost HelB nebyla prodána prostřednictvím otevřeného, transparentního, nediskriminačního a nepodmíněného nabídkového řízení, projekt prodeje byl natolik široce zveřejněn, že cena transakce stanovená na základě nabídky a odpovědi na nabídku a během jednání představuje tržní hodnotu podnikatelské činnosti společnosti HelB. K doložení tohoto tvrzení předložilo Finsko dodatečně ocenění nezávislého externího znalce, společnosti Inspira Oy, podle něhož je sjednaná cena transakce v souladu s hodnotami vypočítanými v rámci ocenění podle většiny metod oceňování.

7. **PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN**

(68) Stěžovatelé podali připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení společným dopisem ze dne 8. května 2015. Potvrdili skutečnosti i odůvodnění, které Komise uvedla ve zmíněném rozhodnutí.

(69) Stěžovatelé zdůraznili, že se [stará] společnost HelB jednoznačně považuje za podnik v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004, jakož i pokynů pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích ([11]) (dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2014“). Podle stěžovatelů totéž platí pro jednotku HKL Bussiliikenne na základě pokynů Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích z roku 1999 ([12]) (dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999“).

(70) Stěžovatelé tvrdí, že je v zásadě nutné mít za to, že poskytnutí státní podpory podniku v obtížích poskytuje dotyčné společnosti hospodářskou výhodu. Není pravděpodobné, že stát jedná v souladu s běžnými tržními podmínkami, podporuje-li společnost, která nemá vyhlídky, pokud jde o dlouhodobou životaschopnost, jak je tomu v případě společnosti HelB, neboť žádný racionálně jednající soukromý subjekt by dotyčná opatření ve prospěch společnosti HelB neprovedl.

(71) Co se týká konkrétně úvěru na vybavení z roku 2002, racionálně jednající soukromý investor by požadoval vyšší úrokovou sazbu, než je sazba odpovídající sazbě, kterou na finančních trzích získal samotný orgán veřejné správy. Žádný soukromý věřitel by mimoto neposkytl úvěr nově založené společnosti, jakou byla v roce 2005 společnost HelB, za stejných podmínek, jaké byly původně poskytnuty její zavedené předchůdkyni, v tomto případě HKL Bussiliikenne. Stěžovatelé rovněž podotkli, že by racionálně jednající soukromý investor neakceptoval opakované odklady splátek jistiny bez náležitého zvýšení úrokové sazby.

(72) Co se týká kapitálového úvěru z roku 2005, stěžovatelé tvrdí, že jelikož HKL Bussiliikenne i společnost STA byly před založením společnosti HelB ztrátové, soukromý investor by od takové investice spíše odstoupil, než aby poskytl další financování. Celý úvěr z roku 2005 je proto třeba považovat za hospodářskou výhodu, kterou by společnost HelB za běžných tržních podmínek nikdy nezískala. I kdyby soukromý investor souhlasil s poskytnutím financování, neučinil by tak za podmínek stanovených pro společnost HelB, tj. s úrokovou sazbou ve výši 6 % a bez zajištění.

(73) Co se týká kapitálových úvěrů z roku 2011 a 2012, stěžovatelé uvádějí, že v době poskytnutí těchto úvěrů byla finanční situace společnosti HelB mimořádně špatná, čehož si bylo město plně vědomo. Podle stěžovatelů navíc společnost HelB u kapitálového úvěru z roku 2005 neplatila úroky, ani neuhradila žádnou splátku. Za těchto okolností by nebyl žádný poskytovatel finančních prostředků ochoten převzít riziko spojené s úvěrem, a státní podporu tudíž představuje celková výše kapitálových úvěrů z roku 2011 a 2012.

([11]) Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1).
([12]) Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 288, 9.10.1999, s. 2).

(74) Stěžovatelé rovněž tvrdí, že mezi starou společností HelB a novou společností HelB existuje jednoznačně ekonomická kontinuita, a to vzhledem k rozsahu převodu, neexistenci nabídkového řízení a jiným relevantním kritériím.

8. VYJÁDŘENÍ FINSKA K PŘIPOMÍNKÁM STĚŽOVATELŮ

(75) Finsko se domnívá, že připomínky stěžovatelů velkou měrou opakují tvrzení, která byla uvedena v rozhodnutí o zahájení řízení, a proto odkazuje na svou odpověď na toto rozhodnutí ze dne 17. března 2015. K výše uvedeným připomínkám zúčastněných stran předložilo Finsko tyto dodatečné poznámky.

(76) V reakci na připomínky stěžovatelů, že se město nechovalo jako tržně jednající investor, Finsko uvedlo, že zásadu investora v tržním hospodářství je třeba vykládat tak, že zohledňuje zájem vlastníka na ochraně kapitálu investovaného do společnosti, kterou vlastní, a na dosažení dlouhodobé ziskovosti. Město jakožto vlastníka je třeba porovnat s tržně jednajícím hospodářským subjektem, který se snaží ochránit svou investici, namísto s teoretickým investorem bez takovéto předchozí účasti. Podle Finska jednalo město coby vlastník stejně a za stejných tržních podmínek jako jiní vlastníci společností působících na trhu místní autobusové dopravy v oblasti Helsinek, včetně samotné společnosti Nobina.

(77) Co se týká připomínek stěžovatelů ke kapitálovým úvěrům z roku 2011 a 2012, Finsko odkazuje na studii vyhotovenou externím odborníkem v roce 2015 (viz 174. bod odůvodnění), podle něhož byly úvěry v souladu s tržními podmínkami. Pokud by se však usuzovalo, že úvěry představují podporu (v rozporu se stanoviskem Finska), Finsko zastává názor, že by tato podpora měla být omezena na částku vyplývající z rozdílu mezi skutečně uplatněnou úrokovou sazbou a tržní úrokovou sazbou [místo celkové výše úvěrů, jak tvrdili stěžovatelé].

9. EXISTENCE PODPORY

(78) Toto rozhodnutí se zabývá existencí státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a tím, zda může být tato podpora slučitelná s vnitřním trhem a zda existuje ekonomická kontinuita mezi starou společností HelB, nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, a novou společností HelB, která je nyní součástí skupiny KAG.

(79) V čl. 107 odst. 1 SFEU je stanoveno, že „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem“.

(80) Opatření proto představuje státní podporu, jsou-li splněny tyto kumulativní podmínky: i) opatření lze přičíst státu a je poskytnuto ze státních prostředků, ii) je selektivní, iii) poskytuje hospodářskou výhodu určitému podniku a iv) narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy.

9.1. **Opatření č. 1 – úvěr na vybavení z roku 2002 poskytnutý jednotce HKL Bussiliikenne**

(81) Pravidla státní podpory se především použijí pouze tehdy, je-li příjemcem opatření „podnik“. Podle ustálené judikatury Soudního dvora jsou podniky vymezeny jako subjekty, které vykonávají hospodářskou činnost, bez ohledu na jejich právní postavení a způsob jejich financování ([13]). Označení konkrétního subjektu za podnik proto závisí zcela na povaze jeho činností, a nikoli na jeho postavení podle vnitrostátního práva. Subjekt, který je formálně součástí veřejné správy, se může nicméně považovat za podnik ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Jediným relevantním kritériem je to, zda vykonává hospodářskou činnost.

([13]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000 ve spojených věcech Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 74; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006 ve věci Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, ECLI:EU: C:2006:8, bod 107.

(82) Finsko uvádí, že v době poskytnutí úvěru na vybavení nebyla podle finského práva jednotka HKL Bussiliikenne podnikem ani samostatným právním subjektem, nýbrž ziskovým centrem ([14]) v rámci interní podnikatelské jednotky města (HKL). Úvěr na vybavení je proto nutné považovat za interní opatření v rámci města. To (jak se zdá) znamená, že by se na toto opatření neměla vztahovat pravidla státní podpory.

(83) Komise s tímto názorem nesouhlasí. Ačkoliv byla jednotka HKL Bussiliikenne formálně součástí města, jednalo se o hospodářský subjekt (jak uznává samotné Finsko) podílející se na poskytování služeb autobusové dopravy na konkurenčním trhu, a nikoli orgánem veřejné správy vykonávajícím základní funkce státu. Jako taková vykonávala jednotka HKL Bussiliikenne jednoznačně hospodářskou činnost, a proto je nutné ji považovat za podnik ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU bez ohledu na její formální právní postavení. Na jednotku HKL Bussiliikenne se proto vztahují pravidla státní podpory. Není třeba zmínit, že se vztahují i na společnost HelB, která byla samostatným právním subjektem nezávislým na městě a vykonávala stejný druh hospodářské činnosti jako její předchůdkyně.

(84) Finsko (jak se zdá) rovněž tvrdí, že by se úvěr na vybavení měl považovat za existující podporu, podobně jako opatření provedená ve prospěch agentur ve vlastnictví obcí (viz 57. bod odůvodnění). Komise podotýká, že tato opatření byla zavedena před přistoupením Finska k Unii dne 1. ledna 1995 (např. osvobození od daně z převodu od roku 1943, osvobození od daně z nemovitostí od roku 1992, osvobození od daně z příjmů od roku 1974). Úvěr na vybavení byl naopak poskytnut dne 6. května 2002, tj. více než sedm let po přistoupení. Proto jednoznačně nepředstavuje existující podporu.

9.1.1. *Státní prostředky a přičitatelnost státu*

(85) Město poskytlo úvěr na vybavení přímo jednotce HKL Bussiliikenne, načež jej v roce 2005 převzala společnost HelB a financovala jej ze svého rozpočtu. Státními prostředky pro účely čl. 107 odst. 1 SFEU jsou prostředky členského státu a jeho orgánů veřejné správy, jakož i prostředky veřejných podniků, v nichž mají orgány veřejné správy přímo nebo nepřímo kontrolní vliv. Vzhledem k této definici zahrnuje opatření jednoznačně státní prostředky a lze je přičíst státu. Finsko toto nezpochybnilo.

9.1.2. *Selektivita*

(86) Město poskytlo úvěr na vybavení výhradě jednotce HKL Bussiliikenne; v roce 2005 tento úvěr převzala společnost HelB. Úvěr na vybavení byl tudíž poskytnut zcela na *ad hoc* základě jediné společnosti a nebyl k dispozici ostatním společnostem působícím v odvětví autobusové dopravy v oblasti Helsinek, jež jsou ve srovnatelné právní a faktické situaci, ani společnostem v ostatních odvětvích. Pro opatření podobné opatření ve prospěch jednotky HKL Bussiliikenne nebyly způsobilé žádné srovnatelné společnosti, a tudíž žádné takovéto společnosti nezískaly srovnatelnou výhodu. Opatření je proto selektivní.

9.1.3. *Existence hospodářské výhody*

(87) Hospodářské transakce prováděné veřejnoprávními subjekty neposkytují jejich protějšku výhodu, a tudíž nepředstavují státní podporu, jsou-li prováděny v souladu s běžnými tržními podmínkami ([15]). Za účelem stanovení, zda je transakce provedena v souladu s běžnými tržními podmínkami, je třeba jednání veřejnoprávních subjektů porovnat s jednáním hypotetického soukromého hospodářského subjektu, který se nachází v obdobné situaci (tzv. kritérium subjektu v tržním hospodářství). Soudy Unie vypracovaly pro různé druhy hospodářských transakcí zvláštní kritéria subjektu v tržním hospodářství, konkrétně „zásadu investora v tržním hospodářství" k určení hospodářské výhody v případě investic veřejnoprávního subjektu ([16]) a „kritérium věřitele v tržním hospodářství" pro transakce zahrnující dluh ([17]).

([14]) Finsko neposkytlo v tomto ohledu podrobnější informace. Ziskové centrum je obvykle součástí organizace a jeho finanční výsledky se měří nezávisle na ostatní částech. Systém provozního účetnictví je zřízen tak, že příjmy a náklady lze řádně přidělit konkrétnímu ziskovému centru. To nutně neznamená, že ziskové centrum sestavuje vlastní povinnou účetní závěrku.

([15]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. července 1996 ve věci SFEI a další, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, body 60 a 61.

([16]) Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1990 ve věci Belgie v. Komise („Tubenmeuse"), C-142/87, ECLI:EU: C:1990:125, bod 29; rozsudek Soudního dvora ze dne 21. března 1991 ve věci Itálie v. Komise („ALFA Romeo"), C-305/89, ECLI:EU: C:1991:142, body 18 a 19; rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 1998 ve věci Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, ECLI:EU: T:1998:78, bod 51; rozsudek Tribunálu ze dne 21. ledna 1999 ve spojených věcech Neue Maxhütte Stahlwerke a Lech-Stahlwerke v. Komise, T-129/95, T-2/96 a T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, bod 104; rozsudek Tribunálu ze dne 6. března 2003 ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU: T:2003:57.

([17]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. listopadu 2007 ve věci Španělsko v. Komise, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; rozsudek Soudního dvora ze dne 24. ledna 2013 ve věci Frucona v. Komise, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32; rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 1999 ve věci DMTransport, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332.

(88) Co se týká daného opatření, Komise proto musí posoudit, zda město při poskytnutí úvěru na vybavení jednotce HKL Bussiliikenne, který poté převzala společnost HelB, za sjednaných podmínek jednalo jako hypotetický soukromý věřitel v podobné situaci.

(89) Na začátek je třeba uvést, že by obezřetný soukromý věřitel před poskytnutím úvěru nejprve provedl posouzení úvěruschopnosti potenciálního dlužníka, aby rozhodl, zda úvěr poskytne a za jakých podmínek ([18]). K prokázání souladu s tržními podmínkami musí členský stát předložit důkazy prokazující, že jeho rozhodnutí provést transakci bylo založeno na takovémto posouzení *ex ante* ([19]).

(90) Finsko nepředložilo žádné důkazy prokazující, že město provedlo před poskytnutím úvěru na vybavení posouzení úvěruschopnosti (či jiný druh posouzení *ex ante*) jednotky HKL Bussiliikenne. Finsko mimoto výslovně potvrdilo, že žádné takovéto posouzení, interní ani externí, provedeno nebylo. To naznačuje, že Finsko nejednalo jako hypotetický soukromý věřitel.

(91) Finsko tvrdí, že úvěr byl nicméně v souladu s tržními podmínkami z toho důvodu, že i) úroková vazba byla vázána na tržní úrokovou sazbu, tj. 12měsíční sazbu EURIBOR, a ii) jednotka HKL Bussiliikenne by pravděpodobně byla schopna získat úvěr s podobnou marží od soukromé finanční instituce, neboť jako interní podnikatelská jednotka měla stejnou (dobrou) úvěruschopnost jako samotné město.

(92) Co se týká prvního argumentu, Komise podotýká, že pohyblivá úroková sazba, jaká byla uplatněna u úvěru na vybavení, zahrnuje dva prvky: základní sazbu a marži. Základní sazba v daném případě, tj. 12měsíční sazba EURIBOR, je sazba, za kterou si banky půjčují finanční prostředky navzájem na mezibankovním trhu. Marže představuje přirážku účtovanou za riziko spojené s půjčením finančních prostředků konkrétnímu dlužníkovi. Pro posouzení toho, zda je úvěr v souladu s tržními podmínkami, je proto relevantní marže, a nikoli základní sazba. Skutečnost, že úroková sazba u úvěru na vybavení byla vázána na 12měsíční sazbu EURIBOR, proto sama o sobě nepostačuje k prokázání souladu úvěru s tržními podmínkami. Je nutné posoudit, zda marže náležitě zohledňovala rizikový profil jednotky HKL Bussiliikenne v době poskytnutí úvěru na vybavení. Vzhledem k této skutečnosti je třeba první tvrzení zamítnout.

(93) Co se týká druhého tvrzení předloženého Finskem, Komise nejprve podotýká, že Finsko nepředložilo žádné faktické důkazy k doložení svého tvrzení, že by jednotka HKL Bussiliikenne byla schopna získat úvěr s podobnou marží od soukromé finanční instituce, jako jsou například nabídky komerčních bank nebo příklady srovnatelných tržních transakcí. Finsko pouze tvrdí, že by jednotka HKL Bussiliikenne mohla získat takovýto úvěr, a to z toho důvodu, že měla stejnou úvěruschopnost jako samotné město a město by pravděpodobně získalo úvěry se stejnou marží jako v případě úvěru na vybavení.

(94) Komise s tímto názorem nesouhlasí. Komise se za prvé domnívá, že navzdory organizačnímu propojení nemají jednotka HKL Bussiliikenne a město stejnou úvěruschopnost. Z pohledu tržně jednajícího věřitele by úvěr poskytnutý městu jako orgánu veřejné správy vždy znamenal nižší riziko než úvěr poskytnutý jednotce HKL Bussiliikenne, autobusovému dopravci působícímu na konkurenčním trhu, třebaže je z organizačního hlediska součástí města.

(95) Důležitější je, že vysoká úvěruschopnost města je za druhé neoddělitelně spojena se skutečností, že za jeho veřejné dluhy ručí v konečném důsledku stát. Úvěr poskytnutý městu nelze považovat za vhodné tržní měřítko, neboť jeho podmínky zohledňují tuto záruku státu, kterou tržně jednající dlužník nemůže využít. K posouzení souladu úvěru na vybavení s tržními podmínkami je proto třeba úvěruschopnost jednotky HKL Bussiliikenne stanovit samostatně a podmínky úvěru je nutné porovnat s náležitou tržní sazbou nebo zástupným indikátorem. Jak bylo uvedeno výše,

([18]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012 ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85 a 105.

([19]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012 ve věci Komise v. EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 82 až 85. Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 24. října 2013 ve spojených věcech Land Burgenland v. Komise, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, bod 61.

Finsko takovéto posouzení neprovedlo. V minulosti Komise neakceptovala úvěry poskytnuté veřejným společníkem nebo akcionářem dceřiné společnosti za stejně příznivých podmínek, jaké byly dostupné pro dotčený veřejnoprávní subjekt, jako úvěry neobsahující podporu ([20]). Vzhledem k těmto skutečnostem je nutné i druhé tvrzení předložené Finskem zamítnout.

(96) Soulad s tržními podmínkami lze zjistit přímo, pokud je transakce provedena rovnocenně veřejnoprávními subjekty i soukromými subjekty, nebo na základě jiných metod posouzení, nejsou-li k dispozici konkrétní tržní údaje týkající se transakce. Dotyčný úvěr byl poskytnut bez účasti soukromých subjektů, jeho soulad s tržními podmínkami proto nelze zjistit přímo.

(97) Jelikož konkrétní tržní informace nejsou k dispozici, lze soulad dluhové transakce s tržními podmínkami zjistit prostřednictvím referenčního srovnávání, tj. porovnáním jejích podmínek s podmínkami srovnatelných tržních transakcí. K těmto transakcím mohou patřit například úvěry získané nebo dluhopisy vydané srovnatelnými tržně jednajícími dlužníky nebo swapy úvěrového selhání, s nimiž se obchoduje v souvislosti s jejich dluhy.

(98) Finsko neuvedlo žádné příklady srovnatelných tržních transakcí, jež by bylo možno použít u úvěru na vybavení z roku 2002 jako měřítko.

(99) Podle stěžovatelů činily úrokové sazby u dlouhodobých úvěrů společnosti Nobina (soukromého konkurenta společnosti HelB) okolo roku 2002 přibližně 8–11 %. V té době měla společnost Nobina úvěrový rating B+.

(100) Komise nezjistila žádná jiná vhodná tržní měřítka. Komise však podotýká, že marže ve výši 0,05 % účtovaná u úvěru na vybavení naznačuje, že úvěrové riziko prakticky neexistuje. Takovouto nízkou marží by na trhu s největší pravděpodobností nezískali ani dlužníci s vynikajícím úvěrovým ratingem a dobrým zajištěním, natož jednotka HKL Bussiliikenne, jejíž finanční situace byla špatná a která neposkytla žádné zajištění.

(101) Jelikož nejsou k dispozici konkrétní tržní údaje o transakci a nelze zjistit vhodná tržní měřítka, považuje Komise za odůvodněné posoudit soulad úvěru na vybavení s tržními podmínkami na základě referenčních sazeb stanovených ve sdělení o referenčních sazbách z roku 1997 ([21]). Předpokládá se, že referenční sazby odrážejí průměrnou výši úrokových sazeb platných v jednotlivých členských státech pro střednědobé a dlouhodobé úvěry s obvyklými zárukami. Jako takové je lze použít jako zástupný indikátor tržní sazby.

(102) Komise podotýká, že úvěr na vybavení nebyl zajištěn žádnou zárukou. Průměrná úroková sazba mimoto předpokládá průměrného dlužníka, jinými slovy dlužníka v průměrné finanční situaci. HKL Bussiliikenne ani společnost STA, předchůdkyně společnosti HelB, v takovéto finanční situaci jednoznačně nebyly. Obě společnosti vykazovaly před poskytnutím úvěru na vybavení rostoucí ztráty a ztrátové byly i posléze (viz 20.–21. bod odůvodnění). V září 2004 rada města sama předpokládala, že pokud jde o zisky HKL Bussiliikenne a STA, v dohledné budoucnosti nedojde k významnému zlepšení a že ztráty budou pokračovat ([22]). Pokud jde o společnost HelB, ta neměla před převzetím úvěru na vybavení vlastní finanční historii. Obezřetný věřitel v tržním hospodářství by však před přijetím rozhodnutí o převedení úvěru jistě vzal v úvahu finanční situaci jejích předchůdkyň. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem podhodnocuje referenční sazba v daném případě jednoznačně riziko spojené s poskytnutím úvěru na vybavení.

(103) Podle oznámení o referenčních sazbách z roku 1997 představuje referenční sazba minimální sazbu, kterou lze ve zvláštních rizikových situacích zvýšit (pokud je například podnik v obtížích nebo chybějí-li záruky, které banky normálně vyžadují). V těchto případech může přirážka činit až 400 bazických bodů či více, pokud by s poskytnutím příslušného úvěru nesouhlasila žádná banka.

(104) Jak je uvedeno v 26. bodě odůvodnění, úvěr na vybavení nebyl zajištěn. To postačuje pro konstatování, že úvěr na vybavení byl poskytnut ve zvláštní rizikové situaci ve smyslu oznámení o referenčních sazbách z roku 1997.

([20]) Viz např. rozhodnutí Komise (EU) 2016/788 ze dne 1. října 2014 o státní podpoře SA.32833 (2011/C) (ex 2011/NN), kterou poskytlo Německo v souvislosti s opatřeními v oblasti financování letiště Frankfurt-Hahn v období od roku 2009 do roku 2011 (Úř. věst. L 134, 24.5.2016, s. 1), 117. bod odůvodnění.

([21]) Oznámení Komise o způsobu stanovování referenčních a diskontních sazeb z roku 1997 (Úř. věst. C 273, 9.9.1997, s. 3).

([22]) Návrh rady města č. 13/2004 ze dne 1. září 2004.

(105) Komise navíc podotýká, že před získáním úvěru na vybavení v květnu 2002 vykazovala jednotka HKL Bussiliikenne znaky podniku v obtížích, jako jsou narůstající ztráty. V rozhodnutí o zahájení řízení dospěla Komise předběžně k závěru, že by se jednotka HKL Bussiliikenne pokládala za podnik v obtížích podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999. Na základě údajů získaných během formálního vyšetřovacího řízení však Komise zjistila, že jednotka HKL Bussiliikenne nezaznamenala klesající obrat, narůstající dluh nebo narůstající úroky. Komise proto zastává názor, že jediný faktor, tj. narůstající ztráty, nepostačuje k vyvození závěru, že jednotka HKL Bussiliikenne byla podnikem v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999. Narůstající ztráty jsou zároveň nepochybně známkou špatné finanční situace jednotky HKL Bussiliikenne v té době, což pro věřitele znamenalo vyšší než průměrné riziko. Kromě neexistujícího zajištění to je dalším faktorem, který naznačuje, že úvěr na vybavení byl poskytnut ve zvláštní rizikové situaci. Finanční situace jednotky HKL Bussiliikenne se poté, co obdržela úvěr na vybavení, podstatně nezlepšila a v době převedení úvěru na společnost HelB byla nadále špatná.

(106) Před převedením úvěru na vybavení na společnost HelB v lednu 2005 zaznamenala narůstající ztráty také společnost STA. Podobně jako v případě jednotky HKL Bussiliikenne se Komise domnívá, že ačkoli jsou narůstající ztráty známkou toho, že podnik je v obtížích, toto jediné kritérium nepostačuje k vyvození závěru, že společnost STA byla podnikem v obtížích. Nepochybně však ukazuje, že finanční situace společnosti STA nebyla dobrá.

(107) Společnost HelB byla založena v roce 2005, před převzetím úvěru na vybavení proto neměla vlastní finanční historii. Při posuzování rizika spojeného s převedením úvěru na vybavení na společnost HelB by však měla být zohledněna finanční situace jejích předchůdkyň, HKL Bussiliikenne a STA. Skutečnost, že společnost HelB byla nově založeným subjektem, navíc představovala pro věřitele další riziko, jelikož její budoucí finanční výsledky byly v porovnání se společností, která má vlastní finanční historii, méně předvídatelné.

(108) Skutečné finanční výsledky společnosti HelB po převedení úvěru na vybavení potvrzují, co bylo možno předvídat na základě finančních výsledků jejích předchůdkyň. Společnost HelB vykázala významné ztráty v každém roce své činnosti, od svého založení v roce 2005 do roku 2014. Jedinou výjimkou byl rok 2013, kdy vykázala malý zisk ve výši 0,1 milionu EUR, a to bezprostředně poté, co získala dva kapitálové úvěry. Situace byla o to horší, neboť od roku 2009 vykazovala společnost HelB záporný vlastní kapitál: −3,3 milionu EUR v roce 2009, −6,6 milionu EUR v roce 2010, −12,7 milionu EUR v roce 2011, −14,6 milionu EUR v roce 2012, −15,9 milionu EUR v roce 2013 a −22,9 milionu EUR v roce 2014.

(109) V roce 2004 a 2007 odložilo město splacení úvěru na vybavení celkem o osm let, z původně naplánovaného 31. prosince 2015 do 31. prosince 2023. Prodloužení doby splatnosti zvyšuje riziko nesplacení, za což by racionální tržně jednající věřitel požadoval další přirážku. Město marži u úvěru na vybavení nezvýšilo, a toto dodatečné riziko tudíž v úrokové sazbě zohledněno nebylo.

(110) Na základě analýzy uvedené v 104. až 109. bodě odůvodnění se Komise domnívá, že úvěr na vybavení byl poskytnut a následně převeden ve zvláštní rizikové situaci ve smyslu oznámení o referenčních sazbách z roku 1997. Vzhledem k okolnostem daného případu tudíž Komise usuzuje, že by se minimální sazba měla zvýšit o přirážku ve výši nejméně 400 bazických bodů.

(111) Podle oznámení o referenčních sazbách z roku 1997 lze přirážku ve výši 400 bazických bodů dále zvýšit v případech, kdy by dotyčný úvěr neposkytla žádná soukromá banka. Komise nenašla žádné důkazy ani nepokládá za pravděpodobné, že by některá soukromá banka souhlasila s poskytnutím úvěru na vybavení za stejných podmínek jako město, a to vzhledem ke špatné finanční situaci dlužníka (dlužníků). Jelikož však neexistují jednoznačná pravidla týkající se vyčíslení této dodatečné přirážky, rozhodla se Komise pro jistotu přirážku ve výši 400 základních bodů dále nezvýšit.

(112) Minimální referenční sazba stanovená pro Finsko na základě sazeb pětiletého mezibankovního swapu v květnu 2002 činila 5,06 % a v lednu 2005 pak 4,08 %. V oznámení o referenčních sazbách z roku 1997 si Komise vyhradila právo použít základní sazbu kratší než sazbu pětiletého mezibankovního swapu. V daném případě považuje Komise za vhodné použít jako základní sazbu 12měsíční sazbu EURIBOR. Důvodem je zaprvé skutečnost, že se jednalo o základní sazbu použitou u úvěru na vybavení, což tudíž umožňuje přesnější aproximaci tržní sazby než referenční sazba. Důležitější za druhé je to, použití sazby EURIBOR poskytuje zástupný indikátor pohyblivé tržní sazby, což je právě druh úrokové sazby použitý u úvěru na vybavení (referenční sazba by naproti tomu ve skutečnosti představovala zástupný indikátor pevné úrokové sazby).

(113) Metodika stanovování referenčních sazeb byla revidována ve sdělení Komise o referenčních sazbách z roku 2008 ([23]). Nová metodika vstoupila v platnost dne 1. července 2008, tj. po poskytnutí úvěru na vybavení. Úrokovou sazbu u úvěru na vybavení však bylo možné každých pět let od prvního vyplacení úvěru revidovat (viz 26. bod odůvodnění), tj. 24. května 2007 a 24. května 2012. Racionálně jednající věřitel, který by čelil zhoršující se finanční situaci dlužníka, by tuto smluvní možnost využil a úrokovou sazbu by zvýšil tak, aby odpovídala nové úrovni rizika. Jak je uvedeno ve 153. bodě odůvodnění, společnost HelB se přinejmenším od roku 2009 považovala za podnik v obtížích. Podle sdělení o referenčních sazbách z roku 2008 činí úvěrová marže, která je v souladu s tržními podmínkami, u podniku v obtížích bez zajištění 1 000 bazických bodů.

(114) Na základě výše uvedených skutečností představuje tržní úrokovou sazbu u úvěru na vybavení i) 12měsíční sazba EURIBOR plus 400 bazických bodů v období od 24. května 2002 do 23. května 2012 a ii) 12měsíční sazba EURIBOR plus 1 000 bazických bodů v období od 24. května 2012 do 13. ledna 2016, kdy město od splacení úvěru upustilo (viz níže). Skutečnou úrokovou sazbou byla 12měsíční úroková sazba EURIBOR plus 5 bazických bodů, tato sazba byla tudíž o 395 bazických bodů resp. 995 bazických bodů nižší než tržní úroková sazba.

(115) Dne 13. ledna 2016 osvobodilo město společnost HelB ([24]) od povinnosti splatit zbývající jistinu úvěru na vybavení ve výši 10,7 milionu EUR. Kromě úrokové sazby, která byla nižší než tržní úroková sazba, měla tudíž společnost HelB prospěch z toho, že nemusela splatit jistinu.

(116) Na základě výše uvedeného posouzení vyvozuje Komise závěr, že se město nechovalo jako tržně jednající věřitel, neboť poskytlo úvěr na vybavení za podmínek, které neodpovídaly tržním podmínkám. Úvěr na vybavení z roku 2002 poskytl tudíž jednotce HKL Bussiliikenne a společnosti HelB nepatřičnou hospodářskou výhodu.

9.1.4. *Účinek na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy*

(117) Má se za to, že narušení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU existuje tehdy, poskytne-li stát finanční výhodu určitému podniku v liberalizovaném odvětví, v němž existuje nebo může existovat hospodářská soutěž ([25]). Jak uvedl Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci Altmark ([26]), od roku 1995 začaly některé členské státy otvírat určité dopravní trhy podnikům z jiných členských států, takže řada podniků již nabízela své služby městské, příměstské nebo regionální dopravy v jiných členských státech, než je jejich stát původu. Finský trh autobusové dopravy je otevřen hospodářské soutěži. Služby místní autobusové dopravy v oblasti Helsinek jsou prostřednictvím konkurenčních nabídkových řízení pořizovány od roku 1998 (viz 24. a 25. bod odůvodnění). Na trhu působí řada autobusových dopravců, včetně dopravců z jiných členských států. Navíc opatření provedené státem, které posiluje soutěžní postavení příjemce ve vztahu k ostatním podnikům, s nimiž soutěží, ovlivňuje hospodářskou soutěž a obchod ([27]). Komise proto dospěla k závěru, že úvěr na vybavení narušil nebo mohl narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi členskými státy.

9.1.5. *Závěr ohledně existence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU*

(118) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyvozuje Komise závěr, že opatření č. 1 představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Podpora odpovídá součtu:

1) rozdílu mezi a) splatnými úroky vypočítanými na základě úrokové sazby odpovídající tržním podmínkám ve výši 12měsíční sazby EURIBOR plus marže ve výši 400 bazických bodů (v období od 24. května 2002 do 23. května 2012) a 1 000 bazických bodů (v období od 24. května 2012 do 13. ledna 2016) a b) zaplacenými úroky, které jsou vypočítány na základě skutečné úrokové sazby ve výši 12měsíční sazby EURIBOR plus marže ve výši 5 bazických bodů, a

2) nesplacené jistiny úvěru ve výši 10,7 milionu EUR.

([23]) Sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

([24]) Přesněji, Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, což je současný název společnosti HelB, který se změnil po prodeji společnosti HelB společnosti Viikin Linja Oy dne 15. prosince 2015.

([25]) Rozsudek ze dne 15. června 2000 ve spojených věcech Alzetta Mauro, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 až 607/97, T-1/98, T-3/98 až T-6/98 a T-23/98, ECLI: EU:T:2000:151, body 141 až 147.

([26]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. července 2003 ve věci Altmark Trans a Regierungsprasidium Magdeburg, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([27]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. září 1980 ve věci Philip Morris, 730/79, EU:C:1980:209, bod 11. Viz rovněž rozsudek ve spojených věcech Alzetta Mauro (pozn. pod čarou č. 25), EU:T:2000:151, bod 80.

Takto vypočítaná podpora činí 20 190 595 EUR (viz příloha). Dnem poskytnutí podpory je: u složky 1) datum splatnosti úroků, tj. 31. prosinec každého roku v období 2002–2015 a 13. leden 2016 (poslední den existence úvěru); u složky 2) datum, k němuž bylo upuštěno od splacení úvěru, tj. 13. leden 2016.

9.2. **Opatření č. 2 – kapitálový úvěr z roku 2005 poskytnutý společnosti HelB**

9.2.1. *Státní prostředky a přičitatelnost státu, selektivita, účinek na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy*

(119) Závěr ohledně státních prostředků a přičitatelnosti státu (viz 85. bod odůvodnění), selektivity (viz 86. bod odůvodnění), účinku na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy (viz 117. bod odůvodnění) vyvozený s ohledem na opatření č. 1 platí obdobně i pro toto opatření.

9.2.2. *Existence hospodářské výhody*

(120) Finsko tvrdí, že opatření nepředstavovalo nové financování, nýbrž že se jednalo o čistě technickou přeměnu „úvěru na zřízení“, který byl vykazován v rozvaze jednotky HKL Bussiliikenne déle než deset let, na kapitálový úvěr. Podle názoru Finska byla tato přeměna nezbytná k zajištění souladu s finskými právními předpisy (činnost jednotky HKL Bussiliikenne podle finského zákona o místní samosprávě byla ukončena, zatímco měla být zahájena činnost společnosti HelB podle finského zákona o společnostech s ručením omezeným).

(121) Komise podotýká, že podmínky kapitálového úvěru byly pro společnost HelB mnohem výhodnější než podmínky závazků („úvěr na zřízení“ a závazek společnosti STA), jež byly přeměněny na kapitálový úvěr (viz 30. bod odůvodnění). Zatímco tyto závazky byly splatné bez ohledu na finanční situaci společnosti HelB, kapitálový úvěr měl být splácen pouze tehdy, dosáhne-li společnost HelB dostatečného zisku. To bylo sporné, neboť předchůdkyně společnosti HelB (HKL Bussiliikenne a STA) vykazovaly před provedením opatření (1999–2004) značné ztráty šest let v řadě. Kapitálový úvěr byl mimoto podřízen všem ostatním dluhům, zatímco přeměněné závazky nikoli. „Úvěr na zřízení“ byl navíc poskytnut na dobu 25 let, zatímco doba trvání kapitálového úvěru omezená nebyla. Úroková sazba u kapitálového úvěru (6 %) byla nižší než původní úroková sazba u „úvěru na zřízení“ (9 %).

(122) Některé prvky kapitálového úvěru, například splácení podmíněné tvorbou dostatečného zisku, podřízenost, neomezená doba trvání, se natolik liší od běžného úvěru a podobají se více kapitálu, že je odůvodněné nepovažovat jej za úvěr, nýbrž za kvazikapitálový nástroj. Kapitálový úvěr byl dokonce zpočátku v rozvaze společnosti HelB vykázán jako vlastní kapitál.

(123) Komise v minulosti měla za to, že významné změny původního financování je nutné považovat za nové opatření ([28]). Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto nelze kapitálový úvěr pokládat za pouhou „technickou změnu“, jak tvrdilo Finsko, nýbrž za nové opatření týkající se financování (v porovnání s „úvěrem na zřízení“), které spočívá v přeměně existujících závazků na kvazikapitálový nástroj.

(124) Pokud jde o tvrzení, že přeměna existujících závazků na kapitálový úvěr byla nezbytná k zajištění souladu s finskými právními předpisy, Komise podotýká, že ačkoli finský zákon o společnostech s ručením omezeným skutečně upravuje některé prvky kapitálových úvěrů (např. podmínky omezeného splacení, žádné zajištění), samotný zákon neukládá městu povinnost přeměnit závazky na kapitál, natož tak učinit za dohodnutých podmínek. Bylo na městu, aby zvolilo vhodný nástroj. Město mohlo například refinancovat závazky za jiných podmínek, nebo je mohlo refinancovat na trhu. Až poté, co se město rozhodlo přeměnit je na kapitálový úvěr, musely některé prvky tohoto úvěru splňovat finské právní předpisy. Město však mohlo stanovit ostatní prvky neupravené v zákoně, například

([28]) Rozhodnutí Komise ze dne 23. ledna 2018 ve věci SA.43127 – *Restrukturalizace polských regionálních drah*, Úř. věst. C 158, 4.5.2018, s. 10, 65.–67. bod odůvodnění.

úrokovou sazbu. Toto tvrzení je proto neopodstatněné. I kdyby byla přeměna nutná k zajištění souladu s vnitrostátními právními předpisy, podmínky této přeměny musí být každopádně v souladu s pravidly státní podpory. Jinými slovy, pro účely posouzení státní podpory není podstatné, zda muselo město přeměnit závazky podle vnitrostátních právních předpisů, či nikoli, nýbrž to, zda tak učinilo za tržních podmínek.

(125) Komise proto musí posoudit, zda kapitálový úvěr z roku 2005 poskytl společnosti HelB nepatřičnou hospodářskou výhodu. Za tímto účelem musí Komise zjistit, zda rozhodnutím o přeměně závazků na kapitálový úvěr za dohodnutých podmínek jednalo město způsobem, který je srovnatelný s jednáním soukromého věřitele v podobné situaci.

(126) Racionální tržně jednající věřitel, který by se rozhodoval mezi převodem stávajících závazků beze změny podmínek a jejich přeměnou na kapitálový úvěr, by nejprve porovnal finanční výsledek obou scénářů (např. čistou současnou hodnotu očekávaných budoucích peněžních toků) a poté by zvolil scénář zajišťující vyšší očekávanou návratnost.

(127) Město žádnou takovouto srovnávací analýzu neprovedlo, aby určilo, který postup by byl z hospodářského hlediska výhodnější. Finsko výslovně uznalo, že před poskytnutím kapitálového úvěru neprovedlo město posouzení obchodní transakce *ex ante*. Město proto nemohlo důvodně očekávat, že společnost HelB vytvoří dostatečné finanční prostředky, aby kapitálový úvěr splatila, a o to méně, že úvěr zajistí vyšší návratnost než přeměněné závazky. To nepředstavuje způsob chování racionálního tržně jednajícího věřitele v podobné situaci.

(128) Finsko Komisi informovalo, že bylo provedeno šetření, na jehož základě se usuzovalo, že by spojením HKL Bussiliikenne a STA bylo možné dosáhnout provozních a ekonomických přínosů. V této souvislosti odkazuje Finsko na návrh na spojení ze dne 1. září 2004, který předložila rada města ([29]).

(129) Komise zmíněný návrh posoudila a zjistila, že se týká fúze, a nikoli kapitálového úvěru. Konkrétně je v něm analyzováno, zda je pro město výhodnější spojit HKL Bussiliikenne se společností STA, nebo je ponechat jako samostatné subjekty, a jaký model fúze by představoval nejlepší řešení. V návrhu není kapitálový úvěr vůbec zmíněn, natož aby bylo analyzováno jeho hospodářské odůvodnění či jeho podmínky. Nelze jej proto považovat za odůvodnění souladu kapitálového úvěru s tržními podmínkami.

(130) Každopádně je zjevné, že poskytnutím kapitálového úvěru (ve formě přeměny závazků) oslabilo město svou pozici věřitele. Důvodem je skutečnost, že podmínky splacení kapitálového úvěru byly pro město mnohem nevýhodnější než podmínky splacení podkladových závazků (viz 121. bod odůvodnění). Město na druhou stranu nezískalo nic na oplátku. Konkrétně, jakožto jediný vlastník společnosti HelB by mělo město stejný nárok na budoucí kapitálové zisky bez ohledu na to, zda poskytlo kapitálový úvěr (ve formě přeměny závazků), nebo převedlo podkladové závazky beze změny jejich podmínek.

(131) Podobně jako v případě úvěru na vybavení (opatření č. 1) bylo i opatření č. 2 provedeno bez účasti soukromých subjektů; jeho soulad s tržními podmínkami nelze proto posoudit přímo.

(132) Na rozdíl od opatření č. 1 uvedlo Finsko příklady kapitálových úvěrů poskytnutých v období 2004–2006, u nichž se uplatněná úroková sazba pohybovala v rozmezí od 4,7 % do 7,539 %, a tvrdilo, že pro předmětný kapitálový úvěr představují srovnatelnou referenční skupinu.

(133) V této souvislosti Komise podotýká, že vhodné měřítko musí být dostatečně srovnatelné se zásahem státu, zejména pokud jde o kategorii dotyčného subjektu, dotčený trh, jakož i druh dotyčné transakce a situaci podnikupříjemce ([30]).

(134) Co se týká příkladů, které uvedlo Finsko, Komise za prvé podotýká, že Finsko neobjasnilo, zda referenční věřitelé patřili do podobné kategorie jako město, tj. zda se jednalo o mateřské společnosti skupiny s předchozí expozicí vůči dlužníkům jako věřitelé i dlužníci. Za druhé, referenční příjemci kapitálových úvěrů působili na jiných trzích než společnost HelB (např. výroba kovů, nemovitosti, stavebnictví, finanční služby) a žádný z nich neprovozoval služby autobusové dopravy. To je důležité, neboť nejen jednotliví dlužníci, nýbrž také hospodářská odvětví mají svá specifická tržní rizika, jež je nutné v nákladech financování náležitě zohlednit. Za třetí, referenční transakce se týkaly poskytnutí kapitálových úvěrů zavedeným společnostem. Předmětná transakce naproti tomu spočívá

([29]) Návrh rady města č. 13/2004 ze dne 1. září 2004.

([30]) Viz rozsudek Tribunálu ze dne 6. března 2003 ve spojených věcech Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, bod 251.

v poskytnutí kapitálového úvěru (ve formě přeměny závazků) nově založené společnosti, což pro věřitele znamená vyšší riziko (viz 107. bod odůvodnění). Za čtvrté, referenční věřitelé se nemuseli nacházet ve srovnatelné finanční situaci jako společnost HelB. To má zásadní význam, jelikož finanční situace dlužníka určuje jeho úvěrové riziko a to zase úrokovou sazbu. Vzhledem ke všem těmto rozdílům má Komise za to, že příklady uvedené Finskem nelze považovat za srovnatelné tržní transakce, a nepředstavují tudíž vhodné měřítko.

(135) Jelikož nejsou k dispozici konkrétní tržní údaje o transakci ani vhodná tržní měřítka, Komise se domnívá, že je odůvodněné posoudit soulad kapitálového úvěru z roku 2005 stejně jako v případě úvěru na vybavení s tržními podmínkami na základě oznámení o referenčních sazbách z roku 1997.

(136) Stejně jako úvěr na vybavení nebyl ani kapitálový úvěr z roku 2005 zajištěn. Mimoto byl podřízen všem ostatním dluhům. Závěr vyvozený s ohledem na úvěr na vybavení v 104. bodě odůvodnění, a sice že byl poskytnut ve zvláštní rizikové situaci ve smyslu oznámení o referenčních sazbách z roku 1997, platí o to více i pro kapitálový úvěr z roku 2005.

(137) Jelikož společnost HelB v roce 2005 navíc neměla vlastní finanční historii, vzal by tržně jednající věřitel posuzující riziko spojené s poskytnutím kapitálového úvěru (ve formě přeměny závazků) v roce 2005 společnosti HelB v úvahu finanční situaci jejích předchůdkyň, HKL Bussiliikenne a společnosti STA. V tomto ohledu se posouzení uvedené v 105.–106. bodě odůvodnění v souvislosti s úvěrem na vybavení vztahuje i na kapitálový úvěr z roku 2005. Skutečnost, že společnost HelB byla nově založeným subjektem, navíc představovala pro věřitele další riziko, neboť její budoucí finanční výsledky byly v porovnání se společností, která má vlastní finanční historii, méně předvídatelné.

(138) Na základě výše uvedených skutečností se Komise domnívá, že kapitálový úvěr z roku 2005 byl poskytnut ve zvláštní rizikové situaci ve smyslu oznámení o referenčních sazbách z roku 1997. Vzhledem k okolnostem daného případu tudíž Komise usuzuje, že by se minimální referenční sazba měla zvýšit o přirážku ve výši nejméně 400 bazických bodů.

(139) Komise nenašla žádné důkazy ani nepokládá za pravděpodobné, že by některá soukromá banka souhlasila s poskytnutím kapitálového úvěru za stejných podmínek jako město. Podle Finska nebylo možné zjistit spolehlivě ochotu bank či finančních institucí poskytnout v roce 2005 financování společnosti HelB. Podle oznámení o referenčních sazbách z roku 1997 se může v případech, kdy by žádná soukromá banka s poskytnutím příslušného úvěru nesouhlasila, přirážka ve výši 400 bazických bodů dále zvýšit. Jelikož však stejně jako v případě úvěru na vybavení z roku 2002 neexistují jednoznačná pravidla týkající se vyčíslení této dodatečné přirážky, rozhodla se Komise pro jistotu přirážku ve výši 400 základních bodů dále nezvýšit.

(140) Mimoto nejen přirážka, nýbrž i samotná minimální referenční sazba podhodnocuje riziko spojené s poskytnutím kapitálového úvěru (ve formě přeměny závazků). Důvodem je skutečnost, že referenční sazby mají podle předpokladu odrážet průměrné sazby u běžných úvěrů, zatímco dotyčné opatření nepředstavuje běžný úvěr, nýbrž kvazikapitálový nástroj (viz 122. bod odůvodnění), u něhož by tržně jednající věřitel za předpokladu, že všechny ostatní faktory zůstanou stejné, vyžadoval vyšší úrokovou sazbu.

(141) Vzhledem k zvláštnímu riziku spojenému s poskytnutím kapitálového úvěru (ve formě přeměny závazků) by měl zástupný indikátor tržní úrokové sazby v lednu 2005 (kdy došlo k přeměně „úvěru na zřízení“) činit nejméně 8,08 % a v dubnu 2006 (kdy byl přeměněn závazek společnosti STA) nejméně 7,70 %, což odpovídá minimální referenční sazbě ve výši 4,08 % resp. 3,70 % zvýšené o přirážku ve výši nejméně 400 bazických bodů. Vzhledem k těmto skutečnostem byla úroková sazba u kapitálového úvěru (6 %) nižší než zástupný indikátor tržní úrokové sazby stanovený podle oznámení o referenčních sazbách z roku 1997.

(142) Na základě výše uvedeného posouzení vyvozuje Komise závěr, že se město nechovalo jako tržně jednající věřitel, neboť poskytlo kapitálový úvěr (ve formě přeměny závazků) za podmínek, které neodpovídaly tržním podmínkám. Kapitálový úvěr z roku 2005 proto poskytl společnosti HelB nepatřičnou hospodářskou výhodu.

9.2.3. *Závěr ohledně existence státní podpory*

(143) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem vyvozuje Komise závěr, že opatření č. 2 představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Podporu představuje rozdíl mezi:

1) splatnými úroky vypočítanými na základě úrokové sazby odpovídající tržním podmínkám, tj. a) 8,08 % u „úvěru na zřízení" v období od 1. ledna 2005 do 11. prosince 2015 a b) 7,70 % u závazku společnosti STA v období od 18. dubna 2006 a 11. prosince 2015 ([31]), a

2) skutečně zaplacenými úroky, tj. nulou.

Takto vypočítaná podpora činí 20 241 255 EUR (viz příloha). Dnem poskytnutí podpory je datum, k němuž by byly úroky splatné, pokud by byl úvěr poskytnut za tržních podmínek, tj. 31. prosinec každého roku v období 2005–2014 a 11. prosinec 2015 (datum, k němuž byl kapitálový úvěr z roku 2005 přeměněn na vlastní kapitál společnosti HelB)5 ([32]).

9.3. **Opatření č. 3 – kapitálový úvěr z roku 2011 poskytnutý společnosti HelB**

9.3.1. *Státní prostředky a přičitatelnost státu, selektivita, účinek na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy*

(144) Závěr ohledně státních prostředků a přičitatelnosti státu (viz 85. bod odůvodnění), selektivity (viz 86. bod odůvodnění), účinku na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy (viz 117. bod odůvodnění) vyvozený s ohledem na opatření č. 1 platí obdobně i pro toto opatření.

9.3.2. *Existence hospodářské výhody*

(145) Na úvod se konstatuje, že kapitálový úvěr z roku 2011 byl poskytnut za stejných podmínek jako kapitálový úvěr z roku 2005, konkrétně s úrokovou sazbou ve výši 6 %, bez zajištění, se splatností podmíněnou dostupností dostatečného zisku, podřízeností všem ostatním dluhům a neomezenou dobou trvání. Stejně jako kapitálový úvěr z roku 2005 by se měl i kapitálový úvěr z roku 2011 pokládat za kvazikapitálový nástroj. Finsko samo nazývá opatření č. 3 „kapitálovou injekcí" a uznává, že se jednalo o kapitálový nástroj. Na rozdíl od kapitálového úvěru z roku 2005 však kapitálový úvěr z roku 2011 nebyl výsledkem přeměny existujících závazků, nýbrž se jednalo o novou kapitálovou investici.

(146) Racionální tržně jednající investor zvažující kapitálovou investici by nejprve provedl analýzu za účelem jejího ohodnocení, aby zjistil, zda je očekávaná míra návratnosti u takovéto investice vyšší než investorem požadovaná míra návratnosti, a to s přihlédnutím ke všem relevantním rizikům. Požadovanou míru návratnosti v daném případě lze vymezit jako minimální míru návratnosti, kterou by tržně jednající investor vyžadoval k uskutečnění investice. Obvyklými metodami, které se používají při hodnocení investic, jsou například čistá současná hodnota nebo vnitřní míra návratnosti. Racionální tržně jednající subjekt by investici uskutečnil, pokud je její vnitřní míra návratnosti vyšší než požadovaná míra návratnosti nebo její čistá současná hodnota vyšší než nula.

(147) Před přijetím rozhodnutí o poskytnutí kapitálového úvěru společnosti HelB v roce 2011 neprovedlo město ohodnocení investice ani jinou analýzu *ex ante* k odhadu finančního výsledku investice. Podle Finska sledovalo město finanční situaci společnosti HelB před poskytnutím úvěru a bylo s ní obeznámeno. Pouhá znalost finanční situace však nepostačuje k odůvodnění investice, navíc tehdy, je-li tato situace špatná, jak tomu bylo v případě společnosti HelB. Město jednoduše poskytlo kapitál, aniž by získalo informovaný názor na to, zda tato investice pravděpodobně přinese požadovanou návratnost. To jistě nepředstavuje způsob chování racionálně jednajícího investora v obdobné situaci.

([31]) Splatné úroky jsou vypočítány na základě nesplacené jistiny s kapitalizovanými úroky, jelikož podle podmínek úvěru měly být nesplacené úroky kapitalizovány (viz 31. bod odůvodnění).

([32]) Podle smlouvy o úvěru byly úroky splatné v případě, pokud společnost v daném účetním období vytvořila dostatečný zisk. Účetní období společnosti HelB se shoduje s kalendářním rokem. Komise se proto domnívá, že pokud by byl úvěr poskytnut za tržních podmínek (tj. s úrokovou sazbou odpovídající tržním podmínkám splatnou bez ohledu na finanční výsledky společnosti HelB), byly by úroky splatné k 31. prosinci každého roku během celé doby trvání úvěru a ke dni 11. prosince 2015, tj. ke dni, kdy byl úvěr přeměněn na vlastní kapitál společnosti HelB.

(148) Podobně jako v případě předchozích dvou opatření byl i kapitálový úvěr v roce 2011 poskytnut bez účasti soukromých subjektů: jeho soulad s tržními podmínkami nelze proto posoudit přímo.

(149) Finsko uvedlo jeden příklad kapitálového úvěru poskytnutého dne 4. prosince 2012 s částkou ve výši 65 milionů EUR a s úrokovou sazbou ve výši 6měsíční sazby EURIBOR plus marže ve výši 4,75 % (tj. ke dni poskytnutí úvěru celkem 5,092 %), a tvrdilo, že jelikož úroková sazba u kapitálového úvěru z roku 2011 byla vyšší, lze to považovat za důkaz o souladu s tržními podmínkami.

(150) Stejně jako v případě kapitálového úvěru z roku 2005 Finsko neobjasnilo, zda referenční věřitel patřil do stejné kategorie jako město, tj. zda se jednalo o mateřskou společnost skupiny s předchozí expozicí vůči dlužníkovi jako věřitel i společník. Referenční příjemce kapitálového úvěru navíc působil na jiném trhu (prodej lesní půdy a pozemků) než město/společnost Helb. Referenční transakce se mimoto uskutečnila více než jeden a půl roku po poskytnutí předmětného kapitálového úvěru. Referenční věřitel se rovněž nemusel nacházet ve srovnatelné finanční situaci jako společnost HelB. Komise má tudíž za to, že příklad uvedený Finskem nelze považovat za srovnatelnou tržní transakci, a nepředstavuje tudíž vhodné měřítko.

(151) Komise nezjistila žádná jiná vhodná tržní měřítka. Jelikož nejsou k dispozici konkrétní tržní údaje o transakci a nebylo možné zjistit vhodná tržní měřítka, musí Komise použít jiné metody ocenění.

(152) V případě kapitálové investice, jako je dané opatření, považuje Komise za vhodnou metodu ocenění čistou současnou hodnotu. Čistá současná hodnota odpovídá očekávaným budoucím peněžním tokům u úvěru, které jsou diskontovány pomocí požadované míry návratnosti. Očekávané budoucí peněžní toky sestávají z počátečních kapitálových nákladů (tj. samotného úvěru) a následných plateb, jež mají být v souvislosti s úvěrem obdrženy (tj. splacení jistiny a uhrazení úroků) do doby úplné amortizace. Komise proto musí posoudit, jakou výši plateb by obezřetný a racionální tržně jednající investor mohl v lednu 2011 přiměřeně očekávat u kapitálového úvěru poskytnutého společnosti, která se nachází ve stejné finanční situaci jako společnost HelB.

(153) Komise nejprve posoudila finanční situaci společnosti HelB v roce 2010, tj. v posledním účetním období před tím, než město poskytlo kapitálový úvěr. Za tento rok vykázala společnost HelB ztrátu ve výši −3,3 milionu EUR a záporný vlastní kapitál ve výši −6,6 milionu EUR. V dřívějších případech ([33]) Komise usuzovala, že má-li společnost záporný vlastní kapitál, předem se předpokládá, že se jedná o podnik v obtížích podle bodu 10 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004. Rovněž Tribunál dospěl k závěru, že společnost se záporným vlastním kapitálem je podnikem v obtížích ([34]). Podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 se tudíž společnost HelB před získáním kapitálového úvěru v roce 2011 pokládala za podnik v obtížích (a to od roku 2009 ([35]))), což znamená podnik, který by bez zásahu státu byl v krátkodobém nebo střednědobém výhledu téměř jistě odsouzen k ukončení podnikatelské činnosti.

(154) Za účelem posouzení finančních vyhlídek společnosti by racionálně jednající soukromý investor nezhodnotil pouze její stávající finanční situaci, nýbrž i minulé finanční výsledky. Je tomu tak proto, že stávající finanční situace může být zkreslená, například kvůli dopadu jednorázových, neopakujících se událostí. Přihlédnutí k dlouhodobějším výsledkům umožňuje investorovi lépe předvídat budoucí trend. Takovýto investor by se snažil odpovědět na otázku, zda navzdory špatné finanční situaci společnosti HelB v roce 2010 přesto existují přiměřené důvody, které umožňují očekávat zlepšení výsledků společnosti a dosažení dostatečného zisku v budoucnu, aby mohla kapitálový úvěr splatit.

(155) Při pohledu na minulé finanční výkazy společnosti HelB by investor zjistil, že od svého založení v roce 2005 společnost HelB nikdy nevykázala zisk. Ztráta zaznamenaná v roce 2010 proto nebyla výjimkou v důsledku možného dopadu jednorázových událostí či dočasného zhoršení tržního prostředí, nýbrž součástí dlouhodobého trendu vyznačujícího se značnými ztrátami po dobu šesti let v řadě. Ke dni 31. prosince 2010 činila kumulovaná

([33]) Rozhodnutí Komise 2008/716/ES ze dne 2. dubna 2008 o státní podpoře C 38/07 (ex NN 45/07), kterou poskytla Francie ve prospěch společnosti Arbel Fauvet Rail SA (Úř. věst. L 238, 5.9.2008, s. 27), nahrazené rozhodnutím Komise (EU) 2015/1321 ze dne 23. června 2010 o státní podpoře C 38/2007 (ex NN 45/2007), kterou poskytla Francie ve prospěch společnosti Arbel Fauvet Rail SA (Úř. věst. L 203, 31.7.2015, s. 31).

([34]) Rozsudek Tribunálu ze dne 3. března 2010 ve spojených věcech Freistaat Sachsen a další v. Komise, T-102/07 a T-120/07, EU:T:2010:62, bod 106.

([35]) Jak se ukázalo později, společnost HelB vykazovala rostoucí záporný kapitál: −3,3 milionu EUR v roce 2009, −6,6 milionu EUR v roce 2010, −12,7 milionu EUR v roce 2011, −14,6 milionu EUR v roce 2012, −15,9 milionu EUR v roce 2013 a −22,9 milionu EUR v roce 2014.

ztráta společnosti HelB –16,5 milionu EUR (oproti –0,1 milionu v roce 2005). Nelze tudíž pochybovat o tom, že by to racionálně jednající investor považoval za vážné varování, že společnost je strukturálně ztrátová a že dosažení zisku není pravděpodobné. Toto očekávání by bylo ještě opodstatněnější po posouzení finančních výsledků předchůdkyň společnosti HelB, HKL Bussiliikenne a STA. Ani tyto společnosti nevykázaly žádný zisk nejméně od roku 1999. To znamená, že rok 2010 nebyl šestým, nýbrž ve skutečnosti dvanáctým rokem v řadě, kdy společnost HelB nebo její předchůdkyně vykazovaly ztráty.

(156) Předpokládejme, že by racionálně jednající investor, který si je vědom špatné finanční situace a minulých výsledků společnosti HelB, přesto usuzoval, že stojí za to posoudit, zda by mohl nový kapitálový úvěr zajistit ziskovost společnosti. Finsko (jak se zdá) navrhuje, že to lze racionálně očekávat, zejména vzhledem ke skutečnosti, že společnost HelB provedla v období 2008–2010 opatření k zvýšení ziskovosti (viz 61. bod odůvodnění).

(157) Komise v této souvislosti poznamenává, že by takovýto investor před přijetím dotyčného investičního rozhodnutí již znal skutečný finanční výsledek těchto opatření k zvýšení ziskovosti. Na konci roku 2010, posledního roku provádění zmíněných opatření, vykázala společnost HelB ztrátu ve výši –3,3 milionu EUR. Pro porovnání, v období 2005–2007, tj. během tří let před provedením těchto opatření, vykazovala společnost HelB průměrnou roční ztrátu ve výši –2,5 milionu EUR. To znamená, že provedení opatření k zvýšení ziskovosti nejenže nezajistilo, aby byla společnost HelB zisková, nýbrž vytvořilo ještě vyšší ztrátu než dříve. S odstupem času stojí za zmínku, že o rok později se ztráta společnosti HelB dále zvýšila na –6,1 milionu EUR, třebaže v roce 2011 získala kapitálový úvěr.

(158) Racionálně jednající investor by rovněž posoudil, zda společnost, do níž by směřovala jeho potenciální investice, splácí jiné dluhy. To by jej ujistilo, že společnost HelB plní své závazky. Racionálně jednajícího investora by však nepotěšilo, kdyby zjistil, že společnost HelB nesplatila z kapitálového úvěru z roku 2005 vůbec nic. Nesplacený zůstatek u tohoto úvěru na konci roku 2010 (se vzniklými úroky) činil 21,6 milionu EUR. Komise připomíná, že podle Finska byla v době poskytnutí kapitálového úvěru v roce 2005 úvěruschopnost společnosti HelB uspokojivá a vyhlídky na dosažení zisku se zlepšily. Pokud společnost v údajně dobré finanční situaci nesplatila nic z kapitálového úvěru z roku 2005, racionálně jednající investor by neočekával, že od podniku v mnohem horší finanční situaci, jak tomu bylo v případě společnosti HelB v roce 2011, získá více.

(159) Komise nesouhlasí s názorem Finska, že nesplacení kapitálového úvěru z roku 2005 nelze při posuzování souladu kapitálového úvěru z roku 2011 s tržními podmínkami považovat za důležitý faktor. Podle Finska je důvodem skutečnost, že finské právní předpisy obsahují zvláštní ustanovení o kapitálových úvěrech. Důvody, proč údajnou nutnost zajistit dodržování finských právních předpisů nelze považovat za důležitý faktor při určování souladu s tržními podmínkami, jak je uvedeno ve 124. bodě odůvodnění s ohledem na kapitálový úvěr z roku 2005, se obdobně vztahují i na kapitálový úvěr z roku 2011. Racionálně jednající investor, který zvažuje poskytnutí kapitálového úvěru, by navíc za důležité kritérium při rozhodování považoval to, zda jeho potenciální dlužník splácel podobné úvěry v minulosti, či nikoli.

(160) Co se týká otázky, jaké peněžní toky by investor očekával u kapitálového úvěru z roku 2011, je třeba připomenout, že úvěr byl splatný pouze tehdy, vytvořila-li společnost HelB dostatečný zisk. Komise proto posoudí, jaký zisk by racionálně jednající investor očekával u společnosti HelB od roku 2011.

(161) Na základě analýzy provedené v 153.–157. bodě odůvodnění se Komise domnívá, že by racionálně jednající investor s běžným rizikovým profilem neočekával, že společnost HelB vytvoří nějaký zisk, a tudíž že obdrží nějaké splátky kapitálového úvěru z roku 2011. Tuto analýzu potvrzují také skutečné finanční výsledky společnosti HelB, neboť tato společnost nadále vykazovala ztráty a z kapitálového úvěru z roku 2011 nesplatila nic. Město nakonec přeměnilo úvěr na vlastní kapitál, což vzhledem k ukončení činnosti společnosti HelB ve skutečnosti znamenalo jeho odpis.

(162) I kdyby společnost HelB vytvořila nějaký zisk, nebylo by jej možné použít v plné výši na splacení kapitálového úvěru z roku 2011. Společnost HelB by nejprve musela uhradit své kumulované ztráty a nesplacené kapitálové úvěry (ke dni 31. prosince 2010 ve výši –0,6 milionu EUR), a pokud by zbyl nějaký přebytek, použila by téměř 80 % tohoto přebytku na splacení kapitálového úvěru z roku 2005. To je zapříčiněno skutečností, že kapitálové úvěry byly splatné na poměrném základě a kapitálový úvěr z roku 2005 (včetně vzniklých úroků představoval přibližně 80 % celkového zůstatku obou kapitálových úvěrů (tj. z roku 2005 a z roku 2011). Jinými slovy, ke splacení kapitálového

úvěru z roku 2011 ve výši 5,8 milionu EUR by musela společnost HelB dosáhnout zisku ve výši nejméně 28 milionů EUR, jelikož by musela pokrýt rovněž schodek kapitálu ve výši −0,6 milionu EUR a splatit kapitálový úvěr z roku 2005 (na konci roku 2010 i se vzniklými úroky 21,6 milionu EUR). Společnost HelB by musela navíc splatit případné úroky z kapitálového úvěru z roku 2011. Pro srovnání, během šesti účetních období své činnosti do roku 2010 zaznamenala společnost HelB čistou celkovou ztrátu ve výši −16,3 milionu EUR.

(163) Jak je uvedeno ve 161. bodě odůvodnění, očekávané budoucí splátky kapitálového úvěru z roku 2011 by z pohledu racionálně jednajícího investora byly nulové. Čistá současná hodnota této investice, která se rovná součtu původních kapitálových nákladů (tj. samotného úvěru) a následných plateb, činí −5,8 milionu EUR. I za předpokladu, že by společnost HelB dosáhla určitého zisku, tento by jistě nepostačoval k uhrazení celého úvěru (viz 162. bod odůvodnění). V takovém případě by čistá současná hodnota investice byla stále záporná. Jelikož pravidlem při rozhodování v rámci analýzy čisté současné hodnoty je i) investovat v případě, je-li čistá současná hodnota vyšší než nula, a ii) neinvestovat, je-li záporná, vyvozuje Komise závěr, že by racionálně jednající investor v lednu 2011 kapitálový úvěr společnosti HelB neposkytl.

(164) Finsko tvrdí, že by se kapitálový úvěr z roku 2011 neměl posuzovat na základě porovnání s úvěrem poskytnutým hypotetickým novým investorem, nýbrž jako kapitálová investice, kterou uskutečnil dlouholetý vlastník skupiny do dceřiné společnosti, jež je zcela v jeho vlastnictví, aby ochránil její kapitál.

(165) Při posuzování souladu dotyčného kapitálového úvěru s tržními podmínkami by se měla ve skutečnosti zohlednit předchozí ekonomická účast města ve společnosti HelB jako společníka (a věřitele) ([36]). Tuto předchozí účast lze posoudit v rámci hypotetických srovnávacích scénářů, například porovnáním očekávané návratnosti dotyčné investice s očekávanou návratností v hypotetickém srovnávacím scénáři. Takovéto hypotetické srovnávací scénáře mohou zahrnovat například prodej společnosti, likvidaci aktiv, restrukturalizaci nebo získání soukromého kapitálu. Pokud některý z těchto alternativních scénářů zajišťuje vyšší očekávané výnosy nebo nižší očekávané ztráty než zvolený scénář, tržně jednající vlastník by se rozhodl pro tuto možnost.

(166) Město neporovnalo návratnost kapitálového úvěru z roku 2011 s návratností v jiném alternativním scénáři. Finsko mimoto netvrdilo, že úvěr zajistil městu nejvyšší návratnost. Město tudíž přijalo dotyčné investiční rozhodnutí, aniž by ověřilo, zda bude výhodnější než jiné dostupné možnosti. Ať je tomu jakkoli, takto by racionální investor s předchozí účastí nejednal.

(167) Jelikož srovnání učiněné městem nebylo k dispozici, provedla Komise vlastní posouzení. Komise za prvé poznamenává, že společník mající ve společnosti 100 % podíl může mít skutečně jiné zájmy než investor bez předchozí účasti; ani takovýto společník by však nefinancoval svou dceřinou společnost donekonečna, nýbrž by dříve či později vyžadoval návratnost své investice.

(168) V době, kdy město poskytlo v roce 2011 kapitálový úvěr, nedosáhla společnost HelB ani její předchůdkyně zisku nejméně dvanáct let v řadě a neexistovaly reálné vyhlídky na budoucí ziskovost (viz 155. bod odůvodnění). Ačkoliv město již dříve investovalo částku ve výši nejméně 30,8 milionu EUR ve formě „úvěru na zřízení“ a úvěru na vybavení, zaznamenalo každý rok úbytek svého kapitálu. Do roku 2010 dosáhla kumulovaná kapitálová ztráta města u investic do společnosti HelB a jejích předchůdkyň −21,7 milionu EUR ([37]). Je sporné, zda by racionálně jednající společník za těchto okolností svou dceřinou společnost financoval i nadále.

(169) V kvantitativním vyjádření činila návratnost kapitálového úvěru z roku 2011, kterou by přiměřeně očekával racionální tržně jednající investor, −5,8 milionu EUR (viz 163. bod odůvodnění). Nejedná se však o jediný prvek, který by společník (zejména společník vlastnící ve společnosti 100 % podíl) vzal v úvahu. Uvážil by rovněž očekávané budoucí kapitálové zisky/ztráty. V tomto ohledu Komise uvádí, že pokud by se kapitál společnosti HelB nadále snižoval průměrným tempem, jaké bylo zaznamenáno mezi roky 2005 a 2010, přišlo by město každý rok po uskutečnění investice o další kapitál ve výši nejméně −2,7 milionu EUR. V období 2011–2014 město ve skutečnosti přišlo o mnohem více, v průměru o −4,1 milionu EUR ročně.

([36]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 3. dubna 2014 ve věci ING Groep NV, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, body 29 až 37.

([37]) Čistá aktiva jednotky HKL Bussiliikenne se snížila z 9 milionů EUR v roce 1999 na 3,6 milionu EUR v roce 2004 a čistá aktiva společnosti HelB klesla z 9,7 milionu EUR v roce 2005 na −6,6 milionu EUR v roce 2010.

(170) Komise nyní posoudí alternativní scénář týkající se prodeje společnosti HelB. V tomto případě by městu vznikly náklady v souvislosti s prodejem, jež jsou obvykle zanedbatelné. Přišlo by rovněž o kapitálový úvěr z roku 2005. Splacení tohoto úvěru však stejně nebylo pravděpodobné a úvěr skutečně nebyl nikdy uhrazen (viz 158. bod odůvodnění). Město by přišlo také o úvěr na vybavení, jehož nesplacený zůstatek na konci roku 2010 činil 13,1 milionu EUR a u nějž společnost HelB splácela 0,6 milionu EUR ročně. Nebylo možné přiměřeně očekávat, že úvěr na vybavení bude splacen v plné výši (společnost HelB ve skutečnosti splatila pouze 2,4 milionu EUR, než město úvěr odepsalo). I v nepravděpodobné situaci, že by společnost HelB tento úvěr dále splácela, by případné související výnosy více než vyrovnaly pravděpodobné kapitálové ztráty (viz předchozí bod odůvodnění). Lze s jistotou předpokládat, že by inkrementální výdaje v případě scénáře založeného na prodeji v porovnání se skutečným scénářem byly nulové.

(171) Město by na druhou stranu v případě tohoto scénáře získalo výnosy z prodeje. Komise nemá k dispozici přesné stanovení hodnoty společnosti HelB v lednu 2011. Pro účely posouzení však není nutné zjistit přesnou prodejní hodnotu. Postačuje prokázat, že by očekávané výnosy z prodeje byly vyšší než návratnost podle základního scénáře, tj. −5,8 milionu EUR (viz 163. bod odůvodnění).

(172) V září 2015 stanovila společnost Inspira Oy, znalec najatý městem, hodnotu společnosti HelB v rozmezí od 11,6 milionu EUR do 25,6 milionu EUR (podle použité metody ocenění). V prosinci 2015 prodalo město společnost HelB za částku ve výši 24,2 milionu EUR. Komise uvádí, že čistá aktiva společnosti HelB, která odrážejí hodnotu společnosti, byla v prosinci 2014 o 16,3 milionu EUR nižší než v prosinci 2010. Zhoršily se rovněž finanční vyhlídky společnosti HelB, jelikož společnost vykázala v roce 2014 ztrátu ve výši −7 milionů EUR (oproti předchozímu roku) a v roce 2010 ztrátu ve výši −3,3 milionu EUR (ve srovnání s předchozím rokem). Vzhledem k těmto skutečnostem lze předpokládat, že hodnota společnosti HelB v době poskytnutí kapitálového úvěru z roku 2011 byla vyšší než v době jejího prodeje. Ať je tomu jakkoli, v lednu 2011 mohlo město nepochybně očekávat přinejmenším určité výnosy z prodeje společnosti HelB. To postačuje k vyvození závěru, že očekávaná návratnost byla v případě scénáře založeného na prodeji vyšší než u skutečného scénáře spočívajícího v poskytnutí úvěru. Kapitálový úvěr z roku 2011 proto nebyl v souladu s tržními podmínkami ani s přihlédnutím k předchozí ekonomické účasti města.

(173) Aniž je dotčen závěr vyvozený v předchozím odstavci, i v případě, že by kapitálový úvěr z roku 2011 představoval pro město nejlepší možnost (což není pravda), nebyl by přesto v souladu s trhem z toho důvodu, že nebyl poskytnut za tržních podmínek. Důvodem je to, že podle sdělení o referenčních sazbách z roku 2008 ([38]), které vstoupilo v platnost dne 1. července 2008, a vztahuje se tudíž na kapitálový úvěr z roku 2011, činil zástupný indikátor tržní sazby u běžného úvěru poskytnutého v lednu 2011 podniku ve finančních obtížích (rating CCC a nižší), jako byla společnost HelB, bez zajištění 11,49 % (základní sazba ve výši 1,49 % plus marže ve výši 1 000 bazických bodů). Tento indikátor byl tudíž mnohem vyšší než skutečně uplatněná úroková sazba ve výši 6 %. Ve skutečnosti by zástupný indikátor úrokové sazby měl být ještě vyšší, aby se zohlednilo dodatečné riziko spojené s kvazikapitálovým charakterem kapitálového úvěru.

(174) Finsko předložilo studii vyhotovenou znalcem, který posoudil soulad podřízených úvěrů poskytnutých společnosti HelB s tržními podmínkami. Studie se týká kapitálových úvěrů z roku 2011 a 2012. Znalec konstatoval, že úrokovou sazbu ve výši 6 % účtovanou u těchto úvěrů lze považovat za sazbu, která je v souladu s tržními podmínkami. Komise však podotýká, že studie pochází ze dne 8. června 2015, tzn., že byla vyhotovena dlouho poté, co se město rozhodlo poskytnout dotyčné úvěry. Podle ustálené judikatury Soudního dvora je třeba soulad s tržními podmínkami posoudit z hlediska *ex ante*, přičemž se přihlédne k informacím, které byly dostupné v okamžiku, kdy bylo rozhodnutí o zásahu přijato ([39]). Studie byla vyhotovena *ex post*, nelze ji proto přijmout jako podložený důkaz o souladu s tržními podmínkami.

(175) Komise nicméně studii přezkoumala a domnívá se, že ji nelze přijmout jako důkaz o souladu s tržními podmínkami z níže uvedených důvodů. Za prvé, ve studii se odhaduje rating společnosti HelB za tříleté období 2010–2012, a nezachycuje tudíž přesně finanční situaci společnosti právě v době poskytnutí úvěrů. Za druhé, studie porovnává předmětné úvěry se vzorkem podřízených tržních úvěrů. Referenční skupina je však zkreslená ve prospěch dlužníků s vyšším ratingem, a tudíž podhodnocuje střední tržní úrokovou sazbu ([40]). Úroková sazba u kapitálových úvěrů pro společnost HelB je každopádně stále nižší, než tato podhodnocená střední tržní úroková sazba (6,9 %), a to bez jakéhokoli odůvodnění. Úroková sazba u kapitálových úvěrů je rovněž nižší než střední míry kupónů u dluhopisů

([38]) Viz pozn. pod čarou č. 23.

([39]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. června 2012 ve věci Komise v EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, body 83, 84 a 85 a 105; rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002 ve věci Francie v. Komise (Stardust), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, body 71 a 72; rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 1998 ve věci Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, bod 76; rozsudek Tribunálu ze dne 25. června 2015 ve věci Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) a Sace BT SpA v. Komise, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, bod 183, potvrzený rozsudkem Soudního dvora ze dne 23. listopadu 2017 ve věci C-472/15 P, ECLI:EU:C:2017:885, body 108 a 109.

([40]) Vzorek konkrétně zahrnuje osm úvěrů s ratingem BB-/Ba3 (tj. vyšším) a pouze dva úvěry s ratingem CCC+/Caa1 (tj. nižším), což snižuje střední úrokovou sazbu u referenční skupiny.

vydaných v letech 2011 a 2012, přičemž dluhopisy mají obvykle vyšší pořadí uspokojení než podřízené úvěry, a jsou tudíž méně rizikové. Závěrem se uvádí, že kromě skutečnosti, že studie byla provedena *ex post*, což samo o sobě postačuje k jejímu odmítnutí jako podloženého důkazu, neodhaduje pro dotyčné kapitálové úvěry náležitě sazbu odpovídající tržním podmínkám.

(176) Na základě výše uvedeného posouzení dospěla Komise k závěru, že kapitálový úvěr z roku 2011 poskytl společnosti HelB nepatřičnou výhodu.

(177) V 163. bodě odůvodnění došla Komise k závěru, že by tržně jednající investor v lednu 2011 kapitálový úvěr společnosti HelB neposkytl. Jinými slovy, společnost HelB by takový úvěr nezískala na trhu za jakýchkoli podmínek. Důvodem je skutečnost, že bez ohledu na účtovanou úrokovou sazbu by čistá současná hodnota investice spočívající v poskytnutí takovéhoto úvěru byla vždy záporná. Nebylo možné přiměřeně očekávat, že společnost HelB vytvoří dostatečný zisk, aby mohla tento úvěr splatit, a to vzhledem k její složité finanční situaci. Tribunál rozhodl, že v případě, kdy se dlužník nachází v delikátní finanční situaci vyznačující se zejména snižováním jeho obratu, záporným vlastním kapitálem a neschopností splácet půjčky z vlastních zdrojů, se může hospodářská výhoda spojená s půjčkou rovnat celkové výši půjčených finančních prostředků ([41]). Vzhledem k tomu odpovídá hospodářská výhoda poskytnutá kapitálovým úvěrem z roku 2011 celkové výši úvěru.

9.3.3. *Závěr ohledně existence státní podpory*

(178) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise domnívá, že opatření č. 3 představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Částkou podpory je celá výše úvěru, tj. 5,8 milionu EUR. Dnem poskytnutí podpory je datum poskytnutí úvěru, tj. 31. leden 2011.

9.4. **Opatření č. 4 – kapitálový úvěr z roku 2012 poskytnutý společnosti HelB**

9.4.1. *Státní prostředky a přičitatelnost státu, selektivita, účinek na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy*

(179) Závěr ohledně státních prostředků a přičitatelnosti státu (viz 85. bod odůvodnění), selektivity (viz 86. bod odůvodnění), účinku na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy (viz 117. bod odůvodnění) vyvozený s ohledem na opatření č. 1 platí obdobně i pro toto opatření.

9.4.2. *Existence hospodářské výhody*

(180) Nejprve se uvádí, že podle údajů Finska výkonný orgán města požadoval, aby byl kapitálový úvěr v roce 2012 poskytnut za tržních podmínek, jelikož byl udělen po podání stížnosti v říjnu 2011. Na tomto základě Finsko tvrdí, že úvěr nezahrnuje státní podporu. Toto tvrzení nebylo doloženo žádnými důkazy či řádným odůvodněním. Nepotvrzuje je ani posouzení Komise (viz níže). Toto tvrzení je proto třeba zamítnout.

(181) Kapitálový úvěr z roku 2012 byl poskytnut za stejných podmínek jako kapitálový úvěr z roku 2011. Konkrétně, úroková sazba činila 6 %, úvěr nebyl zajištěn, jeho splácení bylo podmíněno dostupností dostatečného zisku, byl podřízen všem ostatním dluhům a měl neomezenou dobu trvání. Finsko potvrdilo, že obecné podmínky kapitálového úvěru z roku 2012 byly stejné jako v případě kapitálového úvěru z roku 2011.

(182) Před poskytnutím kapitálového úvěru z roku 2012 společnosti HelB neprovedlo město ohodnocení investice ani jiné rovnocenné posouzení jejího očekávaného finančního výsledku.

(183) Kapitálový úvěr z roku 2012 byl poskytnut bez účasti soukromých subjektů, a jeho soulad s tržními podmínkami proto nelze zjistit přímo. Finsko nepředložilo srovnatelné tržní transakce (viz 149.–150. bod odůvodnění) a ani Komise nezjistila vhodná tržní měřítka. Stejně jako v případě kapitálového úvěru z roku 2011 musí proto Komise použít jinou metodu posouzení, konkrétně analýzu čisté současné hodnoty.

([41]) Rozsudek ve věci Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE v. Komise, T-423/14, ECLI:EU:T:2018:57, bod 193 a citovaná judikatura.

(184) Finanční situace společnosti HelB v době poskytnutí kapitálového úvěru z roku 2012 byla ještě horší než v době, kdy společnost získala kapitálový úvěr z roku 2011. Na konci roku 2011 vykázala společnost HelB ztrátu ve výši −6.1 milionu EUR (oproti −3,3 milionu EUR v roce 2010) a záporný vlastní kapitál ve výši −12,7 milionu EUR (oproti −6,6 milionu EUR v roce 2010). Společnost se považovala za podnik v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004. Podobně finanční vyhlídky společnosti HelB v květnu 2012 byly ještě horší než v lednu 2011, kdy byl poskytnut předchozí kapitálový úvěr. To je zapříčiněno tím, že se její kumulovaná ztráta dále zvýšila kvůli ztrátě vykázané v roce 2011, který se tak stal třináctým rokem v řadě, kdy společnost HelB nebo její předchůdkyně vytvářely ztráty.

(185) Jelikož se finanční situace a finanční vyhlídky společnosti HelB dále zhoršily, platí pro kapitálový úvěr z roku 2012 o to více závěr vyvozený v 161. bodě odůvodnění s ohledem na kapitálový úvěr z roku 2011. To znamená, že by racionálně jednající investor s běžným rizikovým profilem neočekával, že společnost HelB vytvoří nějaký zisk, a tudíž že obdrží nějaké splátky kapitálového úvěru z roku 2012. To potvrdily následné události, jelikož společnost HelB z kapitálového úvěru z roku 2012 nesplatila nic a město jej nakonec přeměnilo na vlastní kapitál, což vzhledem k ukončení činnosti společnosti HelB ve skutečnosti znamenalo jeho odpis.

(186) V květnu 2012 navíc město dosud neobdrželo žádnou splátku kapitálového úvěru z roku 2005 ani žádnou splátku kapitálového úvěru z roku 2011. Nesplacený zůstatek u těchto úvěrů na konci roku 2011 (se vzniklými úroky) činil 28,4 milionu EUR (tj. o 6,8 milionu EUR více než na konci roku 2010). Aby tudíž mohla společnost HelB splatit kapitálový úvěr z roku 2012, musela by vytvořit zisk ve výši nejméně 37,3 milionu EUR, a to za prvé k pokrytí schodku kapitálu ([42]) (–0,9 milionu EUR na konci roku 2011), poté na splacení kapitálových úvěrů z roku 2005 a z roku 2011 (na konci roku 2011 i se vzniklými úroky 28,4 milionu EUR), a to na poměrném základě spolu s kapitálovým úvěrem z roku 2012 ve výši 8 milionů EUR. Budoucí zisk potřebný ke splacení kapitálového úvěru z roku 2012 byl tudíž o 9,3 milionu EUR vyšší než v případě kapitálového úvěru z roku 2011 (viz 162. bod odůvodnění).

(187) Jelikož se očekávané budoucí splátky kapitálového úvěru z roku 2012 rovnaly nule, čistá současná hodnota této investice, která se rovná součtu původních kapitálových nákladů (tj. samotného úvěru) a následných plateb, činí −8 milionů EUR. I pokud by společnost HelB dosáhla určitého zisku, tento by jistě nepostačoval k uhrazení celého úvěru (viz 186. bod odůvodnění). V takovém případě by čistá současná hodnota investice byla stále záporná. Na tomto základě Komise s přihlédnutím k pravidlu při rozhodování v rámci analýzy čisté současné hodnoty (viz 163. bod odůvodnění) vyvozuje závěr, že by racionálně jednající investor v květnu 2012 kapitálový úvěr společnosti HelB neposkytl.

(188) Co se týká tvrzení Finska, že kapitálový úvěr z roku 2012 představoval oprávněné opatření společníka týkající se financování, které bylo provedeno k zajištění likvidity dceřiné společnosti, jež je zcela v jeho vlastnictví, posouzení provedené v 165.–172. bodě odůvodnění s ohledem na kapitálový úvěr z roku 2011 se vztahuje obdobně i na kapitálový úvěr z roku 2012, jak je blíže objasněno níže.

(189) V době, kdy město poskytlo v roce 2012 kapitálový úvěr, nedosáhla společnost HelB ani její předchůdkyně zisku nejméně třináct let v řadě a neexistovaly reálné vyhlídky na budoucí ziskovost (viz 184. bod odůvodnění). Ačkoliv město již dříve investovalo částku ve výši nejméně 36,6 milionu EUR ve formě „úvěru na zřízení“, úvěru na vybavení a kapitálového úvěru z roku 2011, zaznamenalo každý rok úbytek svého kapitálu. Do roku 2011 dosáhla kumulovaná kapitálová ztráta města u investic do společnosti HelB a jejích předchůdkyň −27,8 milionu EUR ([43]). Je sporné, zda by racionálně jednající společník za těchto okolností svou dceřinou společnost financoval i nadále.

(190) V kvantitativním vyjádření činila návratnost u kapitálového úvěru z roku 2012, kterou by přiměřeně očekával racionální tržně jednající investor, −8 milionů EUR (viz 187. bod odůvodnění). Nejedná se však o jediný prvek, který by společník (zejména společník vlastnící ve společnosti 100 % podíl) vzal v úvahu. Uvážil by rovněž očekávané budoucí kapitálové zisky/ztráty. V tomto ohledu Komise uvádí, že pokud by se kapitál společnosti HelB nadále snižoval průměrným tempem, jaké bylo zaznamenáno mezi roky 2005 a 2011, přišlo by město každý rok po uskutečnění investice o další kapitál nejméně ve výši −3,2 milionu EUR. V období 2012–2014 město ve skutečnosti přišlo o mnohem více, v průměru o −3,4 milionu EUR ročně.

(191) Stejně jako u kapitálového úvěru z roku 2011 Komise nyní posoudí alternativní scénář založený na prodeji společnosti HelB. V tomto případě by městu vznikly náklady v souvislosti s prodejem, jež jsou obvykle zanedbatelné. Přišlo by rovněž o kapitálové úvěry z roku 2005 a 2011. Splacení těchto úvěrů však stejně nebylo pravděpodobné a úvěry skutečně nebyly nikdy uhrazeny (viz 158. a 161. bod odůvodnění). Město by přišlo také o úvěr na vybavení, jehož nesplacený zůstatek na konci roku 2011 činil 12,5 milionu EUR a u nějž společnost HelB

([42]) Součet kumulovaných ztrát a kapitálových úvěrů.

([43]) Čistá aktiva jednotky HKL Bussiliikenne se snížila z 9 milionů EUR v roce 1999 na 3,6 milionu EUR v roce 2004 a čistá aktiva společnosti HelB klesla z 9,7 milionu EUR v roce 2005 na −12,7 milionu EUR v roce 2011.

splácela 0,6 milionu EUR ročně. Nebylo možné přiměřeně očekávat, že úvěr na vybavení bude splacen v plné výši (společnost HelB ve skutečnosti splatila pouze 1,8 milionu EUR, než město úvěr odepsalo). I v nepravděpodobné situaci, že by společnost HelB tento úvěr dále splácela, by případné související výnosy více než vyrovnaly pravděpodobné kapitálové ztráty (viz předchozí bod odůvodnění). Lze s jistotou předpokládat, že by inkrementální výdaje v případě scénáře založeného na prodeji v porovnání se skutečným scénářem byly nulové.

(192) Město by na druhou stranu v případě tohoto scénáře získalo výnosy z prodeje. Komise nemá k dispozici přesné stanovení hodnoty společnosti HelB v květnu 2012. Pro účely posouzení však není nutné zjistit přesnou prodejní hodnotu. Postačuje prokázat, že by očekávané výnosy z prodeje byly vyšší než návratnost podle základního scénáře, tj. −8 milionů EUR (viz 187. bod odůvodnění).

(193) Jak je uvedeno v 172. bodě odůvodnění, v září 2015 byla hodnota společnosti HelB stanovena v rozmezí od 11,6 milionu EUR do 25,6 milionu EUR a v prosinci 2015 prodalo město společnost HelB za cenu ve výši 24,2 milionu EUR. Komise uvádí, že čistá aktiva společnosti HelB, která odrážejí hodnotu společnosti, byla v prosinci 2014 o 10,2 milionu EUR nižší než v prosinci 2011. Zhoršily se rovněž finanční vyhlídky společnosti HelB, jelikož společnost vykázala v roce 2014 ztrátu ve výši −7 milionů EUR (o 7,1 milionu EUR více oproti předchozímu roku) a v roce 2010 ztrátu ve výši −6,1 milionu EUR (o 3,3 milionu EUR více ve srovnání s předchozím rokem). Vzhledem k těmto skutečnostem lze předpokládat, že hodnota společnosti HelB v době poskytnutí kapitálového úvěru z roku 2012 byla vyšší než v době jejího prodeje. Ať je tomu jakkoli, v květnu 2012 mohlo město nepochybně očekávat přinejmenším nějaké výnosy z prodeje společnosti HelB. To postačuje k vyvození závěru, že očekávaná návratnost byla v případě scénáře založeného na prodeji vyšší u než skutečného scénáře spočívajícího v poskytnutí úvěru. Kapitálový úvěr z roku 2012 proto nebyl v souladu s tržními podmínkami ani s přihlédnutím k předchozí ekonomické účasti města.

(194) Aniž je dotčen závěr vyvozený v předchozím odstavci, i v případě, že by kapitálový úvěr z roku 2012 představoval pro město nejlepší možnost (což není pravda), nebyl by přesto v souladu s trhem z toho důvodu, že nebyl poskytnut za tržních podmínek. Důvodem je to, že podle sdělení o referenčních sazbách z roku 2008 ([44]), které vstoupilo v platnost dne 1. července 2008, a vztahuje se tudíž na kapitálový úvěr z roku 2012, činil zástupný indikátor tržní sazby u běžného úvěru poskytnutého v květnu 2012 podniku ve finančních obtížích (rating CCC a nižší), jako byla společnost HelB, bez zajištění 11,67 % (základní sazba ve výši 1,67 % plus marže ve výši 1 000 bazických bodů). Tento indikátor byl tudíž mnohem vyšší než skutečně uplatněná úroková sazba ve výši 6 %. Ve skutečnosti by zástupný indikátor úrokové sazby měl být ještě vyšší, aby se zohlednilo dodatečné riziko spojené s kvazikapitálovým charakterem kapitálového úvěru.

(195) Jak je uvedeno v 174.–175. bodě odůvodnění, studii, kterou předložilo Finsko v souvislosti s kapitálovými úvěry z roku 2011 a z roku 2012, nelze uznat jako podložený důkaz o jejich souladu s tržními podmínkami.

(196) Na základě výše uvedeného posouzení dospěla Komise k závěru, že kapitálový úvěr z roku 2012 poskytl společnosti HelB nepatřičnou výhodu. Částkou podpory je celá výše úvěru, a to z týchž důvodů, jaké byly objasněny v 177. bodě odůvodnění.

9.4.3. *Závěr ohledně existence státní podpory*

(197) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise domnívá, že opatření č. 4 představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Částkou podpory je celá výše úvěru, tj. 8 milionů EUR. Dnem poskytnutí podpory je datum poskytnutí úvěru, tj. 23. května 2012.

9.5. **Celkový závěr ohledně existence podpory**

(198) Na základě posouzení uvedeného v 78.–197. bodě odůvodnění vyvozuje Komise závěr, že opatření č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4 (úvěr na vybavení a kapitálové úvěry) představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jejíž celková výše činí 54 231 850 EUR.

10. **SLUČITELNOST PODPORY**

(199) Jelikož opatření č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4 představují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, musí Komise posoudit, zda lze tuto podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem.

([44]) Viz pozn. pod čarou č. 23.

(200) Podle judikatury Soudního dvora je povinností členských států, aby uvedly možné důvody slučitelnosti a prokázaly, že jsou splněny příslušné podmínky ([45]). Finsko se však domnívá, že dotyčná opatření nepředstavují státní podporu, a proto žádné důvody slučitelnosti neuvedlo.

(201) Komise nicméně posoudila slučitelnost podpory.

(202) Jelikož společnost HelB a její předchůdkyně působí v oblasti veřejné přepravy cestujících, Komise nejprve posoudila, zda by se v daném případě mohlo použít nařízení (EHS) č. 1191/69 a nařízení (ES) č. 1370/2007 ([46]). V nařízení (EHS) č. 1191/69 byla stanovena pravidla vztahující se na závazky veřejných služeb v oblasti pozemní dopravy před vstupem v platnost nařízení (ES) č. 1370/2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici. Nařízení č. 1370/2007 stanoví podmínky, za nichž lze kompenzační platby stanovené ve smlouvách a koncesích týkajících se veřejných služeb v přepravě cestujících považovat za slučitelné s vnitřním trhem a osvobozené od povinnosti předchozího oznámení státní podpory. Komise podotýká, že úvěr na vybavení z roku 2002 a kapitálové úvěry z roku 2005, 2011 a 2012 představují opatření týkající se dluhového financování, které bylo poskytnuto společnosti HelB, a nepředstavují kompenzaci za plnění závazků veřejné služby. Předmětná opatření proto nespadají do oblasti působnosti těchto nařízení.

(203) Poté Komise posoudila, zda by mohl být vhodným základem slučitelnosti článek 93 SFEU. Článek 93 SFEU obsahuje pravidla týkající se slučitelnosti státní podpory v oblasti koordinace dopravy a závazků veřejné služby v oblasti dopravy a představuje s ohledem na ustanovení čl. 106 odst. 2 a čl. 107 odst. 3 SFEU *lex specialis*. Soudní dvůr rozhodl, že tento článek *„připouští slučitelnost podpor na dopravu s vnitřním trhem pouze v přesně vymezených případech, které nejsou na újmu obecným zájmům [Unie]“* ([47]).

(204) Komise podotýká, že podpora je slučitelná, pokud uspokojuje potřeby koordinace dopravy. Aby se mělo za to, že dané opatření uspokojuje potřeby koordinace dopravy, musí být nezbytné a přiměřené z hlediska stanoveného cíle. Podle ustálené rozhodovací praxe má Komise za to, že podpora na koordinaci dopravy je slučitelná s vnitřním trhem na základě článku 93, pokud jsou splněny tyto kumulativní podmínky: i) podpora přispívá k jasně stanovenému cíli společného zájmu; ii) podpora je nezbytná a má motivační účinek; iii) podpora je přiměřená; iv) podpora nebo podpořená činnost je dostupná všem uživatelům na nediskriminačním základě. Podpora musí být tudíž především nezbytná k dosažení cíle společného zájmu a musí mít motivační účinek, tj. podpora musí změnit chování příjemce tak, že zahájí další činnost, kterou by bez tohoto opatření nevykonával, nebo by ji vykonával omezeným nebo jiným způsobem, takže cíle společného zájmu by nebylo dosaženo. Komise se domnívá, že úvěr na vybavení z roku 2002 ani kapitálové úvěry z roku 2005, 2011 a 2012 takovýto motivační účinek nemají, neboť tato opatření nezměnila chování společnosti HelB (ani jejích předchůdkyň) tak, že zahájila další činnost, kterou by bez podpory nevykonávala. Jelikož výše uvedené podmínky jsou kumulativní, postačuje to k vyvození závěru, že předmětná opatření nelze prohlásit za slučitelná podle článku 93 SFEU.

(205) Komise rovněž uvážila, zda by k posouzení slučitelnosti podpory bylo možno použít jednu z výjimek stanovených v čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU. Komise se domnívá, že výjimky stanovené v čl. 107 odst. 2 SFEU (podpory poskytované individuálním spotřebitelům, podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi; podpory poskytované hospodářství určitých oblastí postižených rozdělením Německa) nejsou zjevně použitelné. Stejný závěr platí pro výjimky stanovené v čl. 107 odst. 3 písm. d) a e) SFEU (podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví a podpory určené rozhodnutím Rady). Stejně tak není použitelná výjimka týkající se rozvoje určitých oblastí nebo určitých regionů stanovená v čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU.

([45]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 1993 ve věci Itálie v. Komise, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, bod 20.

([46]) Nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 ze dne 26. června 1969 o postupu členských států ohledně závazků vyplývajících z pojmu veřejné služby v dopravě po železnici, silnici a vnitrozemských vodních cestách, Úř. věst. L 156, 28.6.1969, s. 1; nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 ze dne 23. října 2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70, Úř. věst. L 315, 3.12.2007, s. 1.

([47]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 12. října 1978 ve věci Komise v. Belgie, 156/77, ECLI:EU:C:1978:180, bod 10.

(206) Komise také posoudila, zda by některé z dotyčných opatření mohlo být slučitelné na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU podle krizových pravidel stanovených v dočasném rámci pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize ([48]). Komise především poznamenává, že se nezdá, že by předmětná podpora byla poskytnuta na podporu přístupu k financování v době finanční a hospodářské krize. Finsko netvrdí, že společnost HelB nemohla získat financování kvůli dopadům finanční a hospodářské krize. Dočasný rámec každopádně platil v období od 17. prosince 2008 do 31. prosince 2011. Vztahoval se na podporu *de minimis* a na podporu ve formě záruk a subvencovaných úrokových sazeb, podporu na výrobu ekologicky šetrných výrobků a na opatření rizikového kapitálu. Co se týká úvěrů, v době platnosti dočasného rámce byl poskytnut pouze kapitálový úvěr z roku 2011. Od 1. ledna 2011 však byly subvencované úvěry pro podniky v obtížích z oblasti působnosti dočasného rámce vyloučeny. V době, kdy společnost HelB obdržela v roce 2011 kapitálový úvěr, se považovala za podnik v obtížích (viz 153. bod odůvodnění). Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se Komise domnívá, že se na předmětnou podporu dočasný rámec nevztahuje.

(207) V čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU je stanoveno, že státní podpory lze povolit, mají-li usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Na základě tohoto ustanovení stanovila Komise kritéria, která bude uplatňovat při posuzování podpory na záchranu a restrukturalizaci, v pokynech pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999 ([49]) a v pokynech pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 ([50]) (jež se vztahují na předmětná opatření). Posouzení slučitelnosti s vnitřním trhem musí proto zahrnovat přezkoumání toho, zda jsou splněny podmínky stanovené v těchto pokynech. Vzhledem k finanční situaci jednotky HKL Bussiliikenne a společností STA a HelB a povaze dotyčných opatření (jež měla zajistit hospodářskou životaschopnost příjemce) se Komise domnívá, že je vhodné posoudit danou podporu na základě platných pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.

(208) Podle pokynů pro podporu na restrukturalizaci z roku 1999 i z roku 2004 jsou pro podporu na záchranu a restrukturalizaci způsobilé pouze podniky v obtížích. Jak je uvedeno v 105. bodě odůvodnění s odkazem na úvěr na vybavení z roku 2002, jednotka HKL Bussiliikenne nebyla podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999 v době poskytnutí podpory podnikem v obtížích. Stejně tak nebyla podle pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 ani společnost HelB v době poskytnutí kapitálového úvěru v roce 2005 podnikem v obtížích, neboť byla právě založena a před rokem 2005 neměla žádnou finanční historii. Podle bodu 12 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 není mimoto nově vytvořený podnik pro podporu na záchranu či restrukturalizaci způsobilý, i když je jeho počáteční finanční situace nejistá. To platí například tehdy, když po likvidaci původního podniku vznikne nový podnik nebo když dotyčný podnik pouze převezme aktiva původního podniku. Za nově vytvořený se podnik považuje v zásadě během prvních tří let po zahájení činnosti v příslušné oblasti. Teprve po uplynutí této doby je podnik způsobilý pro poskytnutí podpory na záchranu či restrukturalizaci za předpokladu, že: a) odpovídá definici podniku v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci a b) netvoří součást větší obchodní skupiny, ledaže za podmínek stanovených v pokynech pro podporu na záchranu a restrukturalizaci. Společnost HelB proto nebyla pro podporu na záchranu a restrukturalizaci způsobilá v období 2005–2007, tj. první tři roky činnosti této společnosti. Co se týká kapitálových úvěrů z roku 2011 a 2012, společnost HelB se považovala za podnik v obtížích podle bodu 10 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci nejméně od roku 2009 (viz 153. bod odůvodnění) a v tomto období byla způsobilá pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.

(209) Komise však podotýká, že u žádného z předmětných opatření nejsou splněny podmínky pro podporu na záchranu stanovené v oddíle 3.1 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999 i z roku 2004. Kromě úvěru na vybavení z roku 2002 netvořila dotyčná opatření likvidní pomoc ve formě úvěrových záruk či úvěrů. Kapitálové úvěry zejména nepředstavují běžné bankovní úvěry, nýbrž kvazikapitálové nástroje. Žádné z předmětných opatření mimoto neskončilo v období nepřesahujícím šest měsíců od poukázání první splátky

([48]) Sdělení Komise – Dočasný rámec Unie pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize (Úř. věst. C 16, 22.1.2009, s. 1), pozměněno dne 25. února 2009 (Úř. věst. C 83, 7.4.2009, s. 1), 28. října 2009 (Úř. věst. C 261, 31.10.2009) a 8. prosince 2009 (Úř. věst. C 303, 15.12.2009, s. 6). Dočasný rámec, původně platný do konce roku 2010, byl následně prodloužen a jeho platnost definitivně skončila dne 31. prosince 2011 (Úř. věst. C 6, 11.1.2011, s. 5).

([49]) Viz pozn. pod čarou č. 12.

([50]) Viz pozn. pod čarou č. 9.

danému podniku a opatření nebyla provedena z důvodu závažných sociálních problémů. Nebyl s nimi rovněž spojen závazek Finska, že sdělí Komisi plán restrukturalizace nebo likvidace, jak se vyžaduje v bodě 25 písm. c) pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 2004 a v bodě 23 písm. d) pokynů z roku 1999.

(210) Komise podotýká, že Finsko neoznámilo Komisi žádné z dotčených opatření jako podporu na restrukturalizaci, jak je vymezena v oddíle 3.2 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999 a z roku 2004. Podle pokynů z roku 1999 i z roku 2004 je poskytnutí podpory na restrukturalizaci podmíněno provedením plánu restrukturalizace, který musí být ve všech případech jednotlivé podpory schválen Komisí. Finsko žádný plán restrukturalizace nepředložilo. Finsko rovněž neprokázalo splnění žádné z podmínek slučitelnosti této podpory (obnovení dlouhodobé životaschopnosti, kompenzační opatření, vlastní příspěvek atd.). Komise proto vyvozuje závěr, že podpora nesplňuje podmínky slučitelnosti stanovené v pokynech pro podporu na záchranu a restrukturalizaci z roku 1999 a z roku 2004.

Závěr ohledně slučitelnosti podpory

(211) Komise proto vyvozuje závěr, že státní podpora uvedené ve 198. bodě odůvodnění není slučitelná s vnitřním trhem.

11. **EKONOMICKÁ KONTINUITA**

(212) Podle Smlouvy a ustálené judikatury může Komise rozhodnout o tom, že dotčený členský stát musí podporu zrušit nebo pozměnit, je-li zjištěno, že není slučitelná s vnitřním trhem ([51]). Soudní dvůr rovněž opakovaně rozhodl, že povinnost členského státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem, slouží k obnovení dřívějšího stavu.

(213) Soudní dvůr v tomto ohledu stanovil, že tohoto cíle je dosaženo, jakmile příjemce vrátí částky poskytnuté formou protiprávní podpory, čímž ztrácí výhodu, kterou měl na trhu ve vztahu ke svým konkurentům, a obnoví se stav, který předcházel poskytnutí podpory ([52]).

(214) Podle ustálené judikatury ([53]) může být navíc povinnost navrácení podpory rozšířena na nový podnik, na který dotčený podnik převedl část svých aktiv nebo kterému ji prodal, pokud lze ze struktury převodu, příp. prodeje vyvodit hospodářskou návaznost mezi oběma podniky.

(215) Jak je uvedeno v 45. až 49. bodě odůvodnění, po zahájení formálního řízení byla společnost HelB prodána soukromému autobusovému dopravci, společnosti Viikin Linja Oy (součást skupiny KAG), která se poté přejmenovala na „Helsingin Bussiliikenne“, stala se tudíž novou společností HelB.

(216) K určení společnosti, která má navrátit neslučitelnou podporu poskytnutou společnosti HelB, musí proto Komise posoudit, zda mezi starou společností HelB (nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou společností HelB (součást skupiny KAG) existuje ekonomická kontinuita. Je-li mezi oběma společnostmi zjištěna ekonomická kontinuita, musí být podpora v případě, že nebyla získána zpět od staré společnosti HelB, vymáhána u nové společnosti HelB (součást skupiny KAG).

([51]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 12. července 1973 ve věci Komise v. Německo, 70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.
([52]) Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 17. června 1999 ve věci Belgie v. Komise, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.
([53]) Rozsudek Tribunálu ze dne 28. března 2012 ve věci Ryanair v. Komise, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, bod 155.

(217) Podle judikatury ve věci Multimedia ([54]) a praxe Komise ([55]) je posouzení ekonomické kontinuity mezi příjemcem podpory a podnikem, na nějž byla aktiva převedena, založeno na souboru ukazatelů. V úvahu lze vzít tyto faktory: i) předmět převodu (aktiva a pasiva, zachování pracovní síly, seskupená aktiva); ii) cenu převodu; iii) totožnost akcionářů nebo majitelů nástupnického a původního podniku; iv) okamžik, kdy k převodu došlo (po zahájení vyšetřování, zahájení formálního vyšetřovacího řízení nebo konečném rozhodnutí); v) hospodářskou logiku transakce ([56]).

(218) Vzhledem k prodeji staré společnosti HelB nové společnosti HelB bude Komise tudíž na základě výše uvedených kritérií analyzovat, zda mezi starou společností HelB (nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou společností HelB (část KAG), která převzala podnikání staré společnosti HelB, existuje ekonomická kontinuita.

11.1. **Rozsah transakce**

(219) Komise připomíná, že aby se zamezilo ekonomické kontinuitě, musí majetek a jiné prvky převedeného podniku představovat jen část předcházející společnosti nebo jejích činností. Čím větší je část původního podniku, která se převádí na nový subjekt, tím větší je pravděpodobnost, že hospodářská činnost související s tímto majetkem i nadále těží z výhod neslučitelné podpory ([57]).

(220) Ačkoli Finsko tvrdí, že transakce představovala „převod aktiv", její podmínky ve skutečnosti naznačují, že společnost HelB byla prodána jako fungující podnik. Jak je uvedeno v 47.–48. bodě odůvodnění, rozsah transakce se týkal veškerých aktiv potřebných pro podnikatelskou činnost (včetně splácení dluhu společnosti HelB v souvislosti s nově pořízeným vozovým parkem), všech 918 zaměstnanců ([58]), obchodní značky „Helsingin Bussiliikenne Oy" a veškerých smluv a souvisejících závazků (včetně smluv týkajících se dopravních služeb a podnájmu depa, avšak kromě úvěru na vybavení z roku 2002 a kapitálových úvěrů z roku 2005, 2011 a 2012).

(221) V článku 2.2 kupní smlouvy uzavřené mezi společnostmi HelB a Viikin Linja Oy dne 14, prosince 2015 je mimoto výslovně zmíněno, že podle této smlouvy je společnost HelB převedena jako fungující podnik, zatímco v článku 2.3 zmíněné kupní smlouvy se uvádí, že prodej zahrnuje veškerá aktiva a veškeré smlouvy a závazky nezbytné pro zachování činnosti společnosti HelB.

(222) Co se tudíž týká rozsahu transakce, nová společnost HelB skutečně převzala veškeré hospodářské činnosti staré společnosti HelB spolu se všemi souvisejícími aktivy, právy a povinnostmi. Nová společnost HelB proto jednoduše pokračuje v hospodářské činnosti staré společnosti HelB v podstatě ve stejném rozsahu v porovnání se situací před transakcí.

(223) Komise rovněž podotýká, že prodej společnosti HelB nezahrnoval nesplacené závazky této společnosti vzniklé v souvislosti s úvěrem na vybavení z roku 2002 a kapitálovými úvěry z roku 2005, 2011 a 2012, jež činily celkem přibližně 54 milionů EUR (se vzniklými úroky) ([59]).

([54]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 8. května 2003 ve spojených věcech Itálie a SIM 2 Multimedia v. Komise, C-328/99 a C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252.

([55]) Rozhodnutí Komise ze dne 17. září 2008 ve věcech N 321/2008, N 322/2008 a N 323/2008 – Řecko – *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services*, Úř. věst. C 18, 23.1.2010, s. 9; rozhodnutí Komise ze dne 12. listopadu 2008 ve věci N 510/2008 – Itálie – *Prodej aktiv letecké společnosti Alitalia*, Úř. věst. C 46, 25.2.2009, s. 6; rozhodnutí Komise ze dne 4. dubna 2012 ve věci SA.34547 – Francie – *Reprise de actifs du groupe SERNAM dans le garde de son redressement judiciaire*, Úř. věst. C 305, 10.10.2012, s. 10.

([56]) Tento soubor ukazatelů potvrdil poprvé Tribunál ve svém rozsudku ze dne 28. března 2012 ve věci Ryanair v. Komise (rozsudek Tribunálu ze dne 28. března 2012 ve věci Ryanair v. Komise, T-123/09, ECLI:EU:T:2012:164, bod 155), jenž schválil rozhodnutí ve věci Alitalia.

([57]) Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1826 ze dne 15. října 2014 o státní podpoře SA.33797 — (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) poskytnuté Slovenskem podniku NCHZ (Úř. věst. L 269, 15.10.2015, s. 71), 149. bod odůvodnění.

([58]) Zaměstnanci nebyli propuštění pro nadbytečnost a poté znovu přijatí novou společností HelB, nýbrž jejich pracovní smlouvy byly jednoduše převedeny na novou společnost HelB v souladu s článkem 2.6 kupní smlouvy.

([59]) Město osvobodilo dne 13. ledna 2016 starou společnost HelB od povinnosti splatit úvěr na vybavení z roku 2002 a kapitálové úvěry byly přeměněny na vlastní kapitál staré společnosti HelB dne 11. prosince 2015, tj. několik dnů před odprodejem jejího podnikání.

(224) Finsko mimoto výslovně připustilo, že stará společnost HelB neměla žádný majetek kromě částek na účelově vázaném účtu a částek, jež mohla obdržet na základě mechanismu platby závislé na hospodářském výsledku, který byl stanoven v kupní smlouvě (viz 46. bod odůvodnění), a že by to v případě navrácení vyšší částky, než je částka na účelově vázaném účtu a částky, jež by byly případně splatné na základě mechanismu platby závislé na hospodářském výsledku, v praxi vedlo k zahájení insolvenčního řízení vůči staré společnosti HelB.

(225) Komise se domnívá, že takovýto plán znamenající, že se stará společnost HelB stala „prázdnou schránkou" se závazky ve výši přibližně 54 milionů EUR, jež více než dvojnásobně převyšovaly kupní cenu, a bez majetku k uhrazení těchto závazků, jednoznačně prokazuje snahu obejít povinnost Finska zajistit navrácení podpory a naznačuje ekonomickou kontinuitu mezi starou společností HelB a novou společností HelB.

11.2. **Cena převodu**

(226) Jak je uvedeno v 45. bodě odůvodnění, společnost HelB byla prodána bez nabídkového řízení, což obecně naznačuje, že kupní cena nepředstavovala tržní cenu.

(227) Podle finských orgánů byla v souvislosti s prodejem společnosti HelB kontaktována řada tuzemských i zahraničních provozovatelů veřejné dopravy ([60]) a jediná nabídka přišla od soukromého autobusového dopravce, společnosti Viikin Linja Oy, která nabídla částku ve výši 24 210 193 EUR (viz 46. bod odůvodnění).

(228) Pouhé rozeslání právně nezávazného investičního memoranda potenciálním kupujícím, které předběžně vybral sám prodávající, však nelze považovat za rovnocenné soutěžnímu nabídkovému řízení zahájenému veřejným oznámením. Pokud byli adresáti této výzvy k podání nabídky vybráni neoficiálně, existuje vysoká pravděpodobnost, že někteří potenciální kupující, kteří by byli ochotni zaplatit vyšší cenu, kontaktováni nebyli. Uskutečnění prodeje prostřednictvím soutěžního nabídkového řízení mimoto zajišťuje objektivitu a transparentnost tohoto procesu, což v případě postupu založeného na subjektivním „průzkumu", jak jej uspořádalo město Helsinky, může být snadno ohroženo.

(229) Finské orgány rovněž tvrdí, že cena dosažená při prodeji společnosti HelB byla tržní cenou založenou na ocenění *ex ante* ([61]), které si objednalo město u nezávislé společnosti Inspira Oy. Společnost Inspira Oy použila tři různé metody ocenění, a to i) metodu diskontovaných peněžních toků, podle níž byla tržní hodnota společnosti HelB v rozmezí od 11,6 milionu do 17,6 milionu EUR, ii) metodu násobků s použitím srovnatelných transakcí, která odhaduje hodnotu na 22,1 milionu EUR (na základě EBITDA společnosti HelB v roce 2014) ([62]) nebo na 23,2 milionu EUR (na základě EBITDA společnosti HelB v roce 2015) ([63]), a iii) metodu založenou na reálné hodnotě aktiv, která odhaduje tržní hodnotu společnosti HelB na částku ve výši 25,6 milionu EUR.

(230) Finsko také tvrdí, že i bez přihlédnutí k částce blokované na účelově vázaném účtu a částkám na základě mechanismu platby založené na hospodářském výsledku (viz 46. bod odůvodnění) se kupní cena blížila horní hranici rozpětí ocenění.

(231) Komise ocenění přezkoumala a zjistila, že obsahuje chyby, které zkreslují odhadovanou tržní hodnotu společnosti HelB. Komise uvádí, že samotná společnost Inspira Oy popisuje ocenění jako „hrubý odhad za účelem stanovení výše kupní ceny".

(232) Co se týká první použité metody (diskontované peněžní toky), odhadce zvažoval dva scénáře. První scénář založený na odhadech vedení předpokládá stabilní růst o 2 % během zbývající doby a stanoví hodnotu podniku ve výši 17,6 milionu EUR. Druhý scénář založený pouze na stávajících smlouvách předpokládá, že po roce 2022 nebude společnost vytvářet žádné peněžní toky, a hodnotu podniku tudíž stanoví ve výši 11,6 milionu EUR.

(233) Komise se domnívá, že předpoklad, z něhož vychází druhý scénář, a sice že po roce 2022 nebude společnost vytvářet žádné peněžní toky, může být příliš pesimistický. Jelikož by kupující nepřevzal úvěry na vybavení a kapitálové úvěry (přibližně 54 milionů EUR včetně vzniklých úroků), nelze přiměřeně vyloučit, že by určité kladné peněžní toky mohly být vytvářeny i v dlouhodobějším horizontu. Tímto není dotčeno posouzení kapitálových úvěrů v tomto rozhodnutí, které vycházelo z předpokladu, že úvěry zůstanou v rozvaze společnosti HelB. V tomto případě by tudíž měl investor peněžní toky k dispozici až po splacení úvěrů.

([60]) Finsko tvrdí, že investiční memorandum týkající se společnosti HelB bylo rozesláno devíti společnostem, včetně stěžovatelů.

([61]) Projekt Viima, důvodová zpráva týkající se kupní ceny ze dne 21.9.2015, předložená jako příloha IX25 odpovědi Finska ze dne 23.6.2016.

([62]) 19,6 milionu EUR, pokud se použijí násobky kotovaných společností.

([63]) 20,6 milionu EUR, pokud se použijí násobky kotovaných společností.

(234) Komise rovněž uvádí, že v obou scénářích činily vážené průměrné náklady kapitálu (WACC) společnosti HelB použité jako diskontní sazba 7,3 %. Jak je patrné z ocenění, sazba byla stanovena připočtením přirážky za nelikviditu ve výši 5 % k prvku týkajícímu se nákladů vlastního kapitálu ve váženém průměru nákladů kapitálu. Ačkoli se v oceněních podniků skutečně používá přirážka za nelikviditu, Finsko nedoložilo, proč by se měla považovat za opodstatněnou přirážka ve výši 5 %. Finsko naopak přiznalo, že byla stanovena zcela dle volného uvážení ([64]). To mohlo odhadovanou tržní hodnotu dále zkreslit.

(235) Co se týká druhé použité metody (metoda násobků s použitím srovnatelných transakcí), při ocenění byl ve výpočtech použit ukazatel EBITDA staré společnosti HelB za roky 2014 a 2015 a nebyla zohledněna skutečnost, že společnost HelB byla prodána.

(236) Komise se domnívá, že pro účely ocenění společnosti by se měla vzít v úvahu očekávaná hodnota EBITDA společnosti HelB, a nikoli historická hodnota EBITDA. Pokud by se vzala v úvahu očekávaná hodnota EBITDA použitá v rámci první metody ocenění, přičemž by všechny ostatní faktory zůstaly beze změny, vzrostla by tržní hodnota společnosti z 22,1–23,2 milionu EUR na přibližně 36 milionů EUR.

(237) Pokud jde o třetí metodu (reálná hodnota aktiv), Komise poznamenává, že účetní hodnota autobusů (představujících přibližně 95 % celkových fixních aktiv společnosti HelB) ([65]) ke dni 31. srpna 2015 činila 42,6 milionu EUR. Z této částky ve výši 42,6 milionu EUR souvisela částka ve výši přibližně 32,7 milionu EUR s autobusy pořízenými před rokem 2015 a přibližně 9,9 milionu EUR s novými autobusy emisní třídy EURO 6 pořízenými v roce 2015. V ocenění se přihlíželo rovněž k dodatečné částce ve výši 3,4 milionu EUR související s autobusy, jež měly být pořízeny na podzim 2015.

(238) Reálná hodnota starších autobusů byla vypočtena na základě diskontního faktoru ve výši 50 % uplatněného na čistou účetní hodnotu (tj. po odpisech). Sazba ve výši 50 % je použita dle volného uvážení a vysvětluje ji nedostatečný sekundární trh s autobusy ve Finsku a věk dotyčných autobusů (v průměru 7,3 roku). Reálná hodnota nových autobusů (včetně autobusů, jež měly být pořízeny na podzim 2015) byla vypočítána na základě diskontního faktoru ve výši 30 % použitého na jejich čistou účetní hodnotu.

(239) Komise se domnívá, že diskontní faktor ve výši 30 % uplatněný na účetní hodnotu nových autobusů, jež nebyly ani rok staré, mohl být příliš vysoký, což je ještě patrnější u autobusů, jež mají být teprve pořízeny. Komise se také domnívá, že se 50 % diskontní faktor u starších autobusů rovněž jeví jako příliš vysoký, jelikož jejich účetní hodnota již zohledňuje odpisy. Pro srovnání, pokud by se u nových autobusů uplatnil diskontní faktor ve výši 10 % a u starších autobusů diskontní faktor ve výši 30 %, odhadovaná hodnota společnosti by vzrostla z 25,6 milionu EUR na 35 milionů EUR.

(240) V dokumentech týkajících se prodejní transakce bylo mimoto stanoveno úplné odškodnění nové společnosti HelB ze strany staré společnosti HelB v případě požadovaného navrácení státní podpory (viz 46. bod odůvodnění). Z hospodářského hlediska snižuje toto odškodnění obchodní riziko pro kupujícího, jelikož ve skutečnosti představuje pojištění proti podmíněnému závazku. Jako takové poskytuje kupujícímu další výhodu, a mělo by být tudíž započítáno v kupní ceně. Ocenění provedené společností Inspira Oy však odškodnění při stanovení kupní ceny nezohlednilo.

(241) Z důvodů uvedených v 231. až 240. bodě odůvodnění má Komise za to, že ocenění předložené Finskem neodráží náležitě tržní hodnotu společnosti HelB. To ve spojení s neexistencí otevřeného, transparentního, nediskriminačního a nepodmíněného nabídkového řízení vede Komisi k závěru, že cena, kterou kupující zaplatil za společnost HelB, neodráží náležitě tržní cenu.

11.3. **Totožnost vlastníků**

(242) Komise podotýká, že město Helsinky prodalo společnost HelB soukromému autobusovému dopravci, společnosti Viikin Linja Oy, která není s městem nijak ve spojení.

([64]) Podání Finska ze dne 13. ledna 2017.
([65]) Podání Finska ze dne 13. ledna 2017.

(243) Jelikož nejsou k dispozici důkazy prokazující opak, vyvozuje Komise závěr, že mezi původním a novým vlastníkem společnosti HelB převedené na společnost Viikin Linja Oy neexistují žádné vazby.

11.4. **Načasování transakce**

(244) Komise poznamenává, že transakce nesmí být provedena se záměrem vyhnout se navrácení státní podpory, což by obcházelo budoucí záporné rozhodnutí Komise ([66]).

(245) Prodej společnosti HelB byl zahájen v dubnu 2015, tj. téměř neprodleně poté, co Komise zahájila formální vyšetřovací řízení a informovala Finsko o rozhodnutí o zahájení řízení.

(246) Finský stát i město Helsinky si proto byly dobře vědomy možnosti, že by dotyčná opatření mohla představovat protiprávní a neslučitelnou podporu, kterou bude nutné navrátit.

(247) Řízení Komise ve věci této státní podpory je dokonce zmíněno jako jeden z motivů prodeje ([67]) a na účelově vázaný účet byla vložena hotovost jako zajištění pro případ, že Komise vydá záporné rozhodnutí, které rozšiřuje povinnost týkající se navrácení na novou společnost HelB.

(248) Komise proto usuzuje, že načasování prodeje společnosti HelB a výše zmíněné okolnosti jednoznačně prokazují, že účelem prodeje společnosti HelB bylo vyhnout se důsledkům možného záporného rozhodnutí Komise.

11.5. **Hospodářská logika transakce**

(249) Když Komise hodnotí kritérium týkající se hospodářské logiky transakce, ověřuje, zda nabyvatel využívá získaný majetek stejným způsobem jako prodávající, nebo zda naopak integruje majetek do vlastní obchodní strategie a realizuje tak synergie, které odůvodňují jeho zájem získat tento majetek ([68]).

(250) V daném případě kupující nabyl veškerá aktiva potřebná pro zachování činnosti staré společnosti HelB jako fungujícího podniku spolu se všemi zaměstnanci staré společnosti HelB a souvisejícími právy a povinnostmi (kromě úvěru na vybavení z roku 2002 a kapitálových úvěrů z roku 2005, 2011 a 2012). V kupní smlouvě se dále výslovně uvádí, že se prodej uskutečňuje jako prodej fungujícího podniku.

(251) Jak je uvedeno v 23. a 25. bodě odůvodnění, společnost Viikin Linja Oy byla konkurentem společnosti Nobina AB a působila na stejném trhu jako stará společnost HelB. Poté, co kupující, Viikin Linja Oy, odkoupil starou společnost HelB, změnil svůj název na HelB a stal se novou společností HelB, která je součástí skupiny KAG. To naznačuje, že činnost staré společnosti HelB měla být zachována bez větších rozdílů i v rámci nové společnosti HelB, s týmiž autobusy na stejných trasách, a dokonce ve stejné barvě ([69]).

(252) Komise se proto domnívá, že nová společnost HelB jednoduše pokračuje v činnosti staré HelB a používá majetek staré společnosti HelB stejně jako stará společnost HelB.

11.6. **Závěr ohledně ekonomické kontinuity mezi starou a novou společností HelB**

(253) Komise proto vyvozuje závěr, že jediná změna, kterou přinesl prodej společnosti HelB, se týká právního subjektu, jemuž patří nová společnost HelB. Stará společnost HelB byla prodána poté, co Komise zahájila formální vyšetřovací řízení, a společnost byla prodána jako fungující podnik s převedením všech zaměstnanců, aktiv a smluv na novou společnost HelB. Nová společnost HelB pokračuje v činnosti staré společnosti HelB a používá majetek staré společnosti HelB stejně jako stará společnost HelB.

([66]) Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1587 ze dne 7. května 2015 o státní podpoře SA.35546 (2013/C) (ex 2012/NN) poskytnuté Portugalskem ve prospěch podniku Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. (Úř. věst. L 250, 25.9.2015, s. 208), 165. bod odůvodnění a rozhodnutí Komise 2011/97/ES ze dne 14. září 2005 o opatření státní podpory, C 11/04 (ex NN 4/03) – Olympic Airways – Restrukturalizace a privatizace (Úř. věst. L 45, 18.2.2011, s. 1), 178.–183. bod odůvodnění.

([67]) Projekt Viima, důvodová zpráva týkající se kupní ceny ze dne 21.9.2015.

([68]) Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1826 ze dne 15. října 2014 o státní podpoře SA.33797 — (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) poskytnuté Slovenskem podniku NCHZ (Úř. věst. L 269, 15.10.2015, s. 71), 163. bod odůvodnění.

([69]) http://svenska.yle.fi/artikel/2015/10/21/helsingforsfullmaktige-godkande-forsaljning-av-bussbolag, poslední přístup dne 12.10.2017.

(254) Komise mimoto vyvozuje závěr, že se prodej společnosti HelB uskutečnil s cílem obejít povinnost týkající se navrácení podpory tím, že úvěr na vybavení z roku 2000 a kapitálové úvěry z roku 2005, 2011 a 2012 byly ponechány v „prázdné schránce“ – staré společnosti HelB, která neměla majetek potřebný k uhrazení těchto úvěrů.

(255) Cena zaplacená za společnost HelB navíc neodráží náležitě tržní cenu, jelikož se prodej neuskutečnil prostřednictvím nabídkového řízení a v ocenění předloženém Finskem se vyskytovaly chyby. I kdyby kupní cena společnosti HelB odpovídala tržní ceně (což neodpovídá), toto samotné by nepostačovalo k vyloučení ekonomické kontinuity, neboť tržní cena je pouze jedním z faktorů, které je třeba vzít v úvahu (viz 217. bod odůvodnění), zatímco ostatní ukazatele jednoznačně naznačují existenci ekonomické kontinuity mezi starou a novou společností HelB.

(256) Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem zastává Komise názor, že mezi starou společností HelB, která v současnosti existuje pod názvem Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy (viz 47. bod odůvodnění), a novou společností HelB existuje ekonomická kontinuita.

(257) V důsledku toho je Komise názoru, že výhoda, kterou Finsko poskytlo staré společnosti HelB, představuje protiprávní a neslučitelnou státní podporu a že povinnost týkající se navrácení této neslučitelné státní podpory poskytnuté staré společnosti HelB je nutné rozšířit i na nového vlastníka – novou společnost HelB. Nová společnost HelB, jež stále působí na trhu, využívá nadále státní podporu, která byla poskytnuta na hospodářské činnosti staré společnosti HelB, a tudíž i nadále narušuje trh.

12. **NAVRÁCENÍ PODPORY**

(258) Podle Smlouvy o fungování Evropské unie a ustálené judikatury soudů Unie může Komise rozhodnout o tom, že dotčený členský stát musí podporu zrušit nebo pozměnit, je-li zjištěno, že není slučitelná s vnitřním trhem ([70]). Soudy Unie rovněž opakovaně rozhodly, že povinnost členského státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem, slouží k obnovení dřívějšího stavu ([71]).

(259) Soudy Unie v tomto ohledu stanovily, že tohoto cíle je dosaženo, jakmile příjemce vrátí částky poskytnuté formou protiprávní podpory, čímž ztrácí výhodu, kterou měl na vnitřním trhu ve vztahu ke svým konkurentům, a obnoví se stav, který předcházel poskytnutí podpory ([72]).

(260) V souladu s touto judikaturou čl. 16 odst. 1 nařízení Rady (EU) 2015/1589 ([73]) stanoví, že „je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil“.

(261) Jelikož dotyčná opatření byla provedena v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU a je třeba je považovat za protiprávní a neslučitelnou podporu, tato podpora musí být navrácena, aby se na vnitřním trhu obnovil stav, který předcházel poskytnutí podpory. Navrácení podpory se vztahuje na období, ve kterém měl příjemce podporu k dispozici, až do dne jejího skutečného navrácení. Částka, která má být navrácena, zahrnuje úroky až do dne skutečného navrácení.

12.1. **Opatření č. 1 – úvěr na vybavení z roku 2002**

(262) Podpora, která má být navrácena, odpovídá součtu:

1) rozdílu mezi a) splatnými úroky vypočítanými na základě úrokové sazby odpovídající tržním podmínkám ve výši 12měsíční sazby EURIBOR plus marže ve výši 400 bazických bodů (v období od 24. května 2002 do 23. května 2012) a 1 000 bazických bodů (v období od 24. května 2012 do 13. ledna 2016) a b) zaplacenými úroky, které jsou vypočítány na základě skutečné úrokové sazby ve výši 12měsíční sazby EURIBOR plus marže ve výši 5 bazických bodů, a

2) nesplacené jistiny úvěru ve výši 10,7 milionu EUR.

([70]) Rozsudek ze dne 12. července 1973 ve věci Komise v. Německo, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.
([71]) Rozsudek ze dne 21. března 1990 ve věci Belgie v. Komise, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, bod 66.
([72]) Rozsudek ze dne 17. června 1999 ve věci Belgie v. Komise, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, body 64 a 65.
([73]) Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie, Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9.

(263) Takto vypočítaná podpora činí 20 190 595 EUR (viz příloha). Dnem poskytnutí podpory je: u složky 1) datum splatnosti úroků, tj. 31. prosinec každého roku v období 2002–2015 a 13. leden 2016 (poslední den existence úvěru); u složky 2) datum, k němuž bylo upuštěno od splacení úvěru, tj. 13. leden 2016.

12.2. **Opatření č. 2 – kapitálový úvěr z roku 2005**

(264) Podporu, která má být navrácena, představuje rozdíl mezi:

1) splatnými úroky vypočítanými na základě úrokové sazby odpovídající tržním podmínkám, tj. a) 8,08 % u „úvěru na zřízení“ v období od 1. ledna 2005 do 11. prosince 2015 a b) 7,70 % u závazku společnosti STA v období od 18. dubna 2006 a 11. prosince 2015, a

2) skutečně zaplacenými úroky, tj. nulou.

(265) Takto vypočítaná podpora činí 20 241 255 EUR (viz příloha). Dnem poskytnutí podpory je datum, k němuž by byly úroky splatné, pokud by byl úvěr poskytnut za tržních podmínek, tj. 31. prosinec každého roku v období 2005–2014 a 11. prosinec 2015 (datum, k němuž byl kapitálový úvěr z roku 2005 přeměněn na vlastní kapitál společnosti HelB).

12.3. **Opatření č. 3 – kapitálový úvěr z roku 2011**

(266) Podpora, která má být navrácena, odpovídá celé výši úvěru, tj. 5,8 milionu EUR. Dnem poskytnutí podpory je datum poskytnutí úvěru, tj. 31. leden 2011.

12.4. **Opatření č. 4 – kapitálový úvěr z roku 2012**

(267) Podpora, která má být navrácena, odpovídá celé výši úvěru, tj. 8 milionů EUR. Dnem poskytnutí podpory je datum poskytnutí úvěru, tj. 23. květen 2012.

12.5. **Ekonomická kontinuita**

(268) Vzhledem k ekonomické kontinuitě mezi starou společností HelB (nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou společností HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy, dříve – Viikin Linja Oy) se povinnost týkající se vrácení celé částky podpory, jak je uvedeno v oddílech 12.1 až 12.4, vztahuje i na novou společnost HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy).

12.6. **Doložka o úplném odškodnění**

(269) Komise podotýká, že ustanovení ve smlouvě o prodeji staré společnosti HelB a smlouvě o účelově vázaném účtu, podle nichž má být nová společnost HelB zcela zbavena odpovědnosti za případné požadované navrácení státní podpory (46. bod odůvodnění), nespadají do oblasti působnosti rozhodnutí o zahájení řízení, a Komise se tudíž jimi v tomto rozhodnutí nezabývala. Komise však připomíná, že podle ustálené judikatury mohou být tato ustanovení považována za samostatná opatření státní podpory a uplatnění podobných doložek o odškodnění se může pokládat za obcházení rozhodnutí o navrácení protiprávní a neslučitelné státní podpory.

(270) Komise proto chce zdůraznit, že pokud budou kdykoli po přijetí tohoto rozhodnutí tato ustanovení o odškodnění uplatněna plně či částečně, může Komise případně prověřit nejen to, zda uplatnění dotyčných ustanovení o odškodnění představuje obcházení tohoto rozhodnutí o navrácení protiprávní a neslučitelné státní podpory, nýbrž také to, zda tato ustanovení nepředstavují samostatná opatření státní podpory.

13. **ZÁVĚR**

(271) Komise konstatuje, že Finsko poskytlo v rámci opatření č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4 protiprávně podporu v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.

(272) Komise vyvozuje závěr, že podpora poskytnutá v rámci opatření č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4 není slučitelná s vnitřním trhem a musí být od nové společnosti HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy) získána zpět v plné výši spolu s úroky pro navrácení podpory,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Státní podpora ve výši 54 231 850 EUR, kterou Finsko poskytlo protiprávně v rámci opatření č. 1, 2, 3 a 4 v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie ve prospěch společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy, není slučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

1. Finsko získá zpět od příjemce podporu uvedenou v článku 1.

2. Vzhledem k ekonomické kontinuitě mezi starou společností HelB (nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou společností HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy, dříve – Viikin Linja Oy) se povinnost navrátit podporu rozšiřuje i na novou společnost HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy).

3. Částky, které mají být navráceny, jsou úročeny ode dne, kdy byly příjemci dány k dispozici, do dne jejich skutečného navrácení.

4. Úroky se vypočítají jako složený úrok v souladu s kapitolou V nařízení Komise (ES) č. 794/2004 a nařízením (ES) č. 271/2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004.

Článek 3

1. Navrácení podpory uvedené v článku 1 se provede s okamžitým účinkem.

2. Finsko zajistí provedení tohoto rozhodnutí ve lhůtě čtyř měsíců od jeho oznámení.

Článek 4

1. Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí předá Finsko Komisi tyto informace:

a) celkovou částku (jistinu a úroky), kterou má příjemce navrátit;

b) podrobný popis opatření k zajištění souladu s tímto rozhodnutím, která již byla přijata a která se plánují;

c) doklady prokazující, že příjemci bylo nařízeno, aby podporu vrátil.

2. Finsko bude Komisi průběžně informovat o postupu vnitrostátních opatření přijatých k provedení tohoto rozhodnutí až do úplného navrácení podpory uvedené v článku 1. Na žádost Komise neprodleně předloží informace o opatřeních k zajištění souladu s tímto rozhodnutím, která již byla přijata a která se plánují. Poskytne rovněž podrobné informace o částkách podpory a úrocích pro navrácení podpory, které již příjemce navrátil.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Finské republice.

Komise může zveřejnit částky podpory a úroky pro navrácení podpory, které již byly navráceny na základě tohoto rozhodnutí, aniž by byl dotčen článek 30 nařízení Rady (EU) 2015/1589.

V Bruselu dne 28. června 2019

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
členka Komise

PŘÍLOHA

Výpočet výše podpory obsažené v opatření č. 1 a č. 2

Opatření č. 1 (úvěr na vybavení z roku 2002)			
	Nesplacená jistina	Rozdíl v úrokové sazbě	Výše podpory
24.5.2002	13 000 000	3,95%	136 933
31.8.2002	14 000 000	3,95%	44 547
30.9.2002	14 500 000	3,95%	143 188
31.12.2003	14 500 000	3,95%	572 750
31.12.2004	14 500 000	3,95%	572 750
31.12.2005	14 500 000	3,95%	572 750
31.12.2006	14 500 000	3,95%	572 750
31.12.2007	14 500 000	3,95%	572 750
31.12.2008	14 300 000	3,95%	564 850
31.12.2009	13 700 000	3,95%	541 150
31.12.2010	13 100 000	3,95%	517 450
31.12.2011	12 500 000	3,95%	493 750
23.5.2012	11 900 000	3,95%	185 409
24.5.2012	11 900 000	9,95%	710 430
31.12.2013	11 300 000	9,95%	1 124 350
31.12.2014	10 700 000	9,95%	1 064 650
31.12.2015	10 700 000	9,95%	1 064 650
13.1.2006	10 700 000	9,95%	35 488
Podpora ve formě úroků			9 490 595
Podpora ve formě prominutí jistiny			10 700 000
Podpora celkem			**20 190 595**

Opatření č. 2 (kapitálový úvěr z roku 2005)			
	Nesplacená jistina (s kapitalizovanými úroky)	Rozdíl v sazbě	Výše podpory
(i) Úvěr na zřízení			
31.12.2005	12 255 223,50	8,08%	990 222
31.12.2006	13 245 445,56	8,08%	1 070 232
31.12.2007	14 315 677,56	8,08%	1 156 707
31.12.2008	15 472 384,31	8,08%	1 250 169
31.12.2009	16 722 552,96	8,08%	1 351 182
31.12.2010	18 073 735,24	8,08%	1 460 358
31.12.2011	19 534 093,05	8,08%	1 578 355

Opatření č. 2 (kapitálový úvěr z roku 2005)			
	Nesplacená jistina (s kapitalizovanými úroky)	Rozdíl v sazbě	Výše podpory
31.12.2012	21 112 447,76	8,08%	1 705 886
31.12.2013	22 818 333,54	8,08%	1 843 721
31.12.2014	24 662 054,89	8,08%	1 992 694
11.12.2015	26 654 748,93	8,08%	2 034 054
Sub-total the ”set-up” loan			16 433 579
(ii) závazek STA			
18.4.2006	3 638 476,87	7,70%	196 114
2007	3 834 590,77	7,70%	295 263
2008	4 129 854,26	7,70%	317 999
2009	4 447 853,04	7,70%	342 485
2010	4 790 337,73	7,70%	368 856
2011	5 159 193,73	7,70%	397 258
2012	5 556 451,65	7,70%	427 847
2013	5 984 298,42	7,70%	460 791
2014	6 445 089,40	7,70%	496 272
11.12.2015	6 941 361,29	7,70%	504 791
Závazek STA, mezisoučet			3 807 676
Podpora celkem			**20 241 255**